

# Askerî Yayıncılık Tarihimizde Matba'a-i Askerî ve Eski Harfli Yayınlarına İlişkin Bir Bibliyografya Denemesi (1840-1928)

*A Bibliographical Essay on Matba'a-i Askerî  
in our Military Publishing History and its  
Publications in the Old Alphabet (1840-1928)*

Fatih ÖZDEMİR\*

Araştırma makalesi/  
Research Article

Geliş tarihi/Date of Arrival:  
11 Eylül/September 2024

Kabul tarihi/Date of Acceptance:  
30 Ekim/October 2024

\* Millî Savunma Üniversitesi, Atatürk  
Stratejik Araştırmalar ve Lisansüstü  
Eğitim Enstitüsü, Askerî Tarih Doktora  
Programı Öğrencisi, İstanbul/Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-4191-9067  
E-posta/E-mail: ozdemirfatih.55@  
hotmail.com

*Atıf/Citation:* Fatih Özdemir, "Askerî  
Yayıncılık Tarihimizde Matba'a-i Askerî  
ve Eski Harfli Yayınlarına İlişkin Bir  
Bibliyografya Denemesi (1840-1928)",  
*Zeyrek Tarih Araştırmaları Dergisi*,  
1 (Aralık 2024), s. 101-176.

## ÖZ

Bu çalışmada, Türk askerî yayıncılık tarihinde önemli bir yer tutan Matba'a-i Askeriyye'nin 1840-1928 yılları arasında bastığı eserlerin bir bibliyografyasını oluşturmak ve bunların ayrıntılı değerlendirmesini yapmak amaçlanmaktadır. Girişte çalışmanın sınırları ve kaynakları ele alınmış, akabinde Matba'a-i Askeriyye'nin tarihi hakkında kısa bilgi verilmiştir. Değerlendirme kısmında eserler yıllarına, miktarlarına, türlerine, konularına, askerî sınıflarına, ilgili oldukları ülkelere ve yazarlarına göre tasnif edilerek askerî tarih çalışmak isteyen araştırmacılara bir bakış açısı sunulmuştur. Bahsi geçen bölümde verilerin

daha net anlaşılabilmesi için renkli grafik ve tablolardan yararlanılmıştır. Çalışmanın son bölümünde eserlerin bibliyografyası yer almaktadır. Eserler, kütüphane ve veri tabanlarında tarama yapmak suretiyle tespit edilmiştir. Bibliyografya; eser adı, müellif, mütercim ve basım yılı kriterlerine göre tablo şeklinde okuyucuya sunulmuştur.

**Anahtar Kelimeler:** Askerî Yayıncılık, Matba'a-i Askeriyye, Eski Harfli Yayınlar, Bibliyografya.

#### ABSTRACT

This study aims to create a bibliography of the works printed by Matba'a-i Askeriyye, which has an important place in the history of Turkish military publishment, between the years of 1840 and 1928 and to make a detailed evaluation of them. In the introduction, the limitations and sources of the study are discussed, followed by brief information about the history of Matba'a-i Askeriyye. In the evaluation section, the works are analysed according to their years, quantities, types, subjects, military classes, countries and authors, as well as a perspective is presented for researchers who tend to study military history. In the same section, coloured graphs and tables are used for the clarification of the data. The last part of the study includes a bibliography of the works, all of which were identified by checking the catalogues of distinguished libraries and databases. The bibliography is presented in a table form based on the title of the work, author, translator and the year of publication.

**Keywords:** Military Publishing, Matba'a-i Askeriyye, Old Lettered Publications, Bibliography.

#### Giriş

19. yüzyıl, yayın faaliyetleri açısından Osmanlı Devleti için bir dönüm noktası olmuştur. Bu dönemde sivil alanda canlı bir yayıncılık hayatı söz konusu iken askerî alan için aynı durum söyleyemez. 1864'te *Cerîde-i Askeriyye* ve diğer mecmûaların yayınlanmaya başlamasıyla Osmanlı ordusunun teşkilatı, işleyişi ve teknik faaliyetleri gibi hususlardan haberdar olunmaya başlanmıştır.<sup>1</sup> Bununla

<sup>1</sup> Mehmet Ali Karaman, *II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Askerî Matbûatı ve Siyasi Hayattaki Rolü*, (Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi, 2017), s. 22-23.

birlikte sivillerin askerî alanda yayın yapmasına ordunun tehdit algılaması ve güvenliği açısından sınır getirilmiştir. Dolayısıyla askerî alandaki basım faaliyetleri daha çok askerî eğitim için kullanılan ders kitapları, Tâlimnâmeler ve nizamnâmelerden oluşmaktadır. Hâliyle Osmanlı ordusu hakkında yapılan yayınların çoğunluğu askerî amaç taşıdığından resmî matbaa olan Matba'a-i Askeriyye'de basılmıştır.

Tarihi süreç içerisinde Matba'a-i Askeriyye'de basılan eserlerin miktarı arttıkça hem bunların satışı için hem de bilgilerinin kayıt altına alınması ihtiyacı üzerine belirli aralıklarla eserlerin satış kataloğu ve bibliyografyası oluşturulmuştur.<sup>2</sup> Ancak bunların 1920-30'lu yıllarda yayımlandığı düşünülürken, günümüz imkânları sayesinde tespit edilen eserlerin de eklenerek güncellenmesi gerektiği kanısına ulaşılmıştır.

Askerî tarih araştırmacıları için Matba'a-i Askeriyye'de basılan eserler önemli birer kaynak niteliğindedir. Ancak araştırmacılar bu eserlere günümüzde toplu bir şekilde ulaşamamaktadır.<sup>3</sup> Bu çalışmayla bahsi geçen eksikliği gidermek ve askerî tarihle ilgili yapılacak araştırmalarda kullanılmak üzere bir bibliyografya oluşturmak hedeflenmektedir. Çalışmanın bir diğer amacı, matbaanın bastığı

2 1924'te "Matbaa-i Askeriyye'de Mevcut Kitapların Fihristi", 1925'te "Matbaa-i Askeriyye Kitab Fihristi", 1927'de "Askerî Matbaa'nın Kitap ve Risâlelerinin Fihristi.", 1929'da "Askerî Matbaada Mevcud Kitapların Fihristi", 1931'de "Askerî Matbaada Basılan Kitaplara Mahsus Katalog", 1945'te "Askerî Matbaa Yayın Kataloğu" ve "Askerî Matbaalarda On Yıllık Cumhuriyet Devrindeki Neşriyatı Gösterir Bibliyografi: 1339-1933" (tarih belirtilmemiştir) adıyla Matbaa-i Askeriyye tarafından yayımlanan eserler, matbaanın geriye dönük basım faaliyeti hakkında bilgi vermektedir. Bunların dışındaki "Askerî Matbaa Kataloğu: 1 Kânunusâni 1934" ve "Askerî Matbaa Satış Kataloğu (1937)" adlı eserler ise matbaanın faaliyetlerini yıllık periyotta ele almaktadır. Yukarıdaki eserlerin adlarında "Askerî Matbaa" ifadesinin kullanıldığı görülmektedir. Matbaanın 1926 ve sonrasında bastığı eserlerde ismi, "Askerî Matbaa" şeklinde yer almıştır. Bu çalışmadaki kitapların çoğunda "Matba'a-i Askeriyye" ismi geçtiği için çalışmanın tümünde bu ifade kullanılmıştır.

3 Bu çalışmayla doğrudan ilgili olmasa da askerî yayıncılık konusunda alana katkı sağlamış iki eserden bahsetmekte fayda vardır. İlk eser Kemal Beydilli'nin olup, yazar Mühendishâne matbaasını ve kütüphanesini ele almaktadır. Detaylı bilgi için bk. Kemal Beydilli, *Türk Bilim ve Matbaacılık Tarihinde Mühendishâne- Mühendishâne Matbaası ve Kütüphanesi (1776-1826)*, (İstanbul: Eren Basımevi, 1995). Diğer eser ise Ekmeleddin İhsanoğlu'nun editörlüğünde hazırlanmış olup Osmanlı askerlik ile harp fenni konularında basılmış eserler hakkında bilgi vermektedir. Detaylı bilgi için bk. Ekmeleddin İhsanoğlu, Ramazan Şeşen, M. Serdar Bekar ve Gülcan Gündüz, *Osmanlı Askerlik Literatür Tarihi*, ed. Ekmeleddin İhsanoğlu, C. I-II, (İstanbul: İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi -IRCICA-, 2004).

eserlerin genel bir değerlendirmesinin de yapılmasıdır. Eserlerin türleri, konuları, yazarları, yayımlandıkları yıllar gibi kriterler üzerinden yapılan değerlendirme, askerî tarih perspektifinden bakıldığında araştırmacılara bir fikir sunmaktadır.

Matba'a-i Askeriyye, Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti'nde de resmî bir askerî basım kurumu olarak faaliyetini sürdürmüştür. Dolayısıyla 1928'e kadar yayımladığı eserler Arap harfli basılırken bu yıldan sonrakiler Latin harfleriyle yayımlanmıştır. Bu çalışmada yer alan eserler Arap harfli basılanlar olup çalışmanın dönem aralığı, matbaanın 1840'taki ilk basım faaliyetlerinden 1928 yılına kadar olan süreci kapsamaktadır.

Bir bibliyografya denemesi olarak oluşturulan bu çalışmada, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi'nin (BOA) yanı sıra, özellikle eser tespiti noktasında, 10 kütüphanenin ve iki internet kaynağının veri tabanları kullanılmıştır.<sup>4</sup> Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi Seyfettin Özege Koleksiyonu, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Veri Tabanı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Millî Kütüphane, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Marmara Üniversitesi Kütüphanesi Nadir Eserler Koleksiyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi, Millî Savunma Üniversitesi Kara Harp Okulu Nadir Eserler Koleksiyonu, Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesi, archive.org. ve saltresearch.org. üzerinde karşılaştırmalı tarama yapılarak eser tespitinin daha sağlıklı olması amaçlanmıştır.

### Matba'a-i Askeriyye'nin Tarihine Kısa Bir Bakış

Önemli askerî matbaalardan biri olan Matba'a-i Askeriyye, başlı başına bir çalışma konusu olmakla birlikte, bu bölümde kısaca tarihine değinmek yararlı olacaktır.<sup>5</sup> II. Mahmud döneminde Hüseyin Paşa'nın girişimleriyle 1831'de Bâb-ı Seraskerî bünyesinde Henry

<sup>4</sup> Bunların haricinde, Seyfettin Özege Kataloğu'ndan tespit edilen eserler bibliyografyanın önemli bir kısmını oluşturulmuştur. Katalog için bk. M. Seyfettin Özege, *Eski Eserlerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu*, I-V Cilt, (İstanbul: Fatih Yayınevi Matbaası, 1971).

<sup>5</sup> Çalışmanın bu bölümünün oluşmasında emeği geçen MSÜ ATASAREN Harp Tarihi Ana Bilim Dalı personeli Öğr. Gör. Osman Yiğit'e teşekkürü bir borç bilirim.

Cayol'un idaresinde Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye için taş basma tekniği ile çalışan bir matbaa tesisi oluşturulmuştur.<sup>6</sup> Nuhbe-tü't-Talîm ile basım faaliyetlerine başlayan matbaada çeviri, uyarılama ve telif olarak Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye'nin İstîmâli İçin Tertîb Olunan Nefer Talîmi (1832), Kılavuz Talîmi (1832), Top Alayı Tâlîmi (1835), Talîm-i Asâkir-i Piyadegân maa Topçuyân (1835), Müzekkire-i Zâbitân (1835) ve Top Bölüğü Talîmi (1836) adlı eserler basılmıştır.<sup>7</sup> Hüsrev Paşa 1836'da Seraskerlik'ten ayrıldığında Henry Cayol ve kuzeni Jacques Caillool'un görevleri de son bulmuş fakat tesis faaliyetlerini sürdürüp basım tekniğindeki gelişmeler kapsamında revize edilerek Matba'a-i Bâb-ı Hazret-i Seraskerîye, Bâb-ı Seraskerî'de Kâin Matba'a-i Mâmûre, Matba'a-i Askerî, Dâire-i Askerîye Matbaası ismiyle yayın hayatına devam etmiştir.

19 Ekim 1841 tarihli bir belgeden Matba'a-i Askeriyye'de istihdam edilen personelin isimleri, maaşları, idari ve teknik kadrosu hakkında bilgi elde edilmektedir. Belgeye göre matbaanın idari kısmında bir miralay (albay) ve onun altında bir kolağası (kıdemli yüzbaşı) bulunmaktaydı.<sup>8</sup>

Miralây Kamil Bey 2000 guruş	Kolağası Süleyman Efendi 400 guruş	Hattât Emin Efendi 750 guruş
Başmürettib Âşir Efendi 250 guruş	Mürettib Mahmûd Efendi 200 guruş	Mürettib Aziz Efendi 100 guruş
Sikkezen Ahmed Efendi 130 guruş	Sikkezen Mehmed Efendi 130 guruş	Merdânci Hasan Efendi 100 guruş
Merdânci Tâhir Efendi 100 guruş	Başmücellid Rıza Efendi 200 guruş	Mücellid Süleyman Efendi 100 guruş

6 Nesimi Yazıcı, "Matbuat Tarihimiz ve Kamu Yayıncılığı Üzerine Özlü Bir Değerlendirme", *Din ve İnsan Dergisi*, III/6 (2023), s. 10.

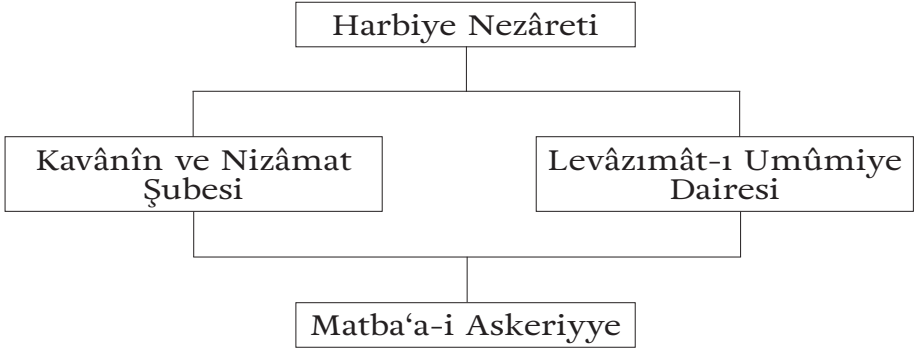
7 Yazıcı, "Matbuat Tarihimiz ve Kamu Yayıncılığı Üzerine Özlü Bir Değerlendirme", s. 10

8 Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (=BOA), Cevdet, Askerîye (=C. AS.), 438/18230.

Mücellid Durmuş Efendi 100 guruş	Mücellid Ahmed Efendi 100 guruş	Destgâhcı İsmail Efendi 130 guruş
Destgâhcı Nuri Efendi 130 guruş	Merdânci İslâm Efendi 100 guruş	Merdânci Hüseyin Efendi 100 guruş
Kolbasıcı Hasan Efendi 100 guruş	Aşçıbaşı 100 guruş	Aşçı Yamağı 50 guruş

Tablo.1 Personelin Görev ve Maaş Tablosu

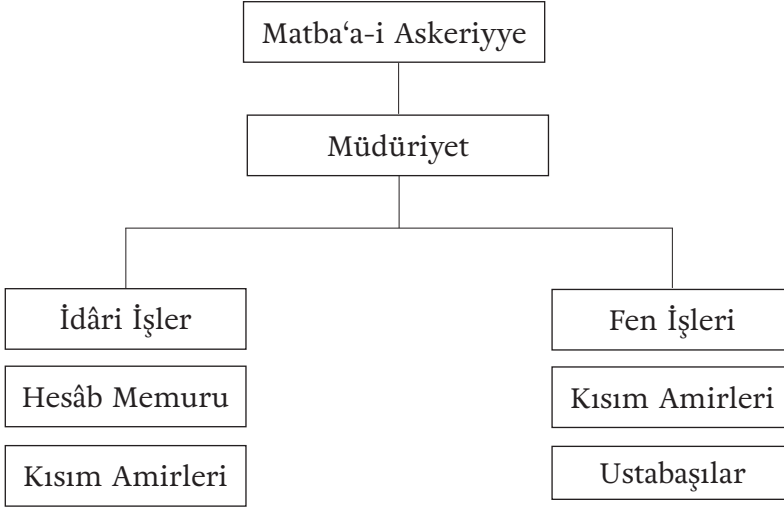
Seraskerlik müessesesinin 1908 yılında Harbiye Nezareti adıyla yeniden teşkilatlanmasıyla matbaa, Harbiye Nezareti'ne bağlanarak faaliyetlerine devam etmiştir. 1 Kasım 1918 tarihli Sadrazam ve Harbiye Nâzırı Ahmed İzzet imzasıyla yayınlanan “Matba’a-i Askeriyye Hakkında Talimât-nâme” ile Matba’a-i Askeriyye'nin teşkilat yapısı ve işleyişine yeniden bir düzen verilmiştir. On beş maddeyi hâvi bu Tâlîmat-nâme'ye göre doğrudan Harbiye Dairesi Kavânîn ve Nizâmat Şubesi'ne bağlı olan matbaanın satın alma işlerinde Levâzımât-ı Umûmiyye Dairesi yetkili kılınmıştır. Buna göre matbaanın 1908 sonrası teşkilat şeması aşağıdaki gibidir:



Şekil 1. Matba'a-i Askeriyye'nin Teşkilat Şeması

Tâlîmat-nâmenin ikinci maddesinde Matba'a-i Askeriyye'nin, Kavânîn, nizamât, Tâlîmat ve askerî risaleler, ordu, kıta ve dairelerin ihtiyaç duyduğu evrak, defter, senet, ordu emirnamesi, Ceride-i Tıbbiyye,

Ceride-i Baytariyye ve benzeri risale Ceride-i Resmîye'yi basacağı beyan edilmektedir. Ancak matbaanın bunların dışında da faaliyetleri söz konusudur. Matbaada, kartvizit, “Takvim-i Şems” namıyla duvar takvimi, silah tezkeresi gibi farklı türde yayınların basımıyla da uğraşılmaktadır. İlgili Tâlîmatnâmeden anlaşıldığına göre Matba'a-i Askeriyye'nin idari şeması şu şekildedir:



Şekil 2. Matba'a-i Askeriyye'nin İdari Şeması

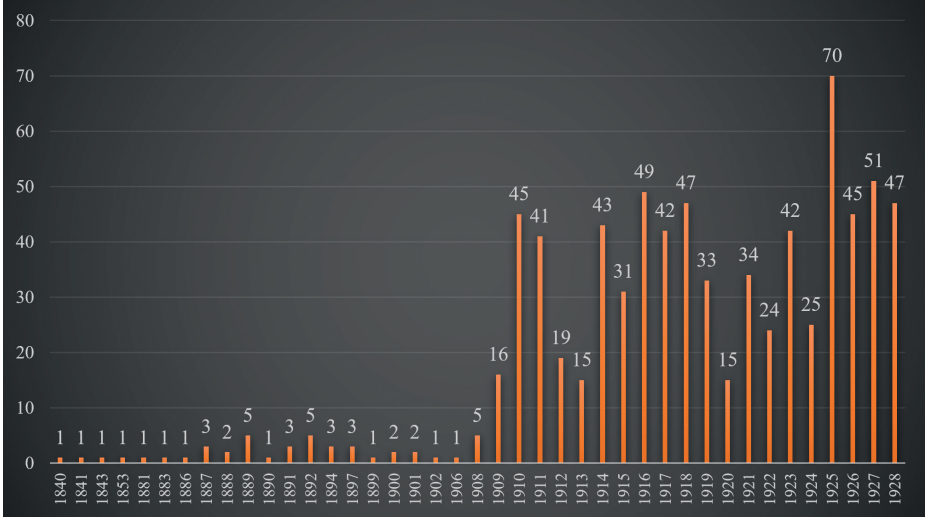
Özetle Matba'a-i Askeriyye, sadece ordunun ihtiyaç duyduğu basım faaliyetlerini icra eden bir matbaa olarak değil, aynı zamanda bir tarihi geçmişe sahip kurum olarak da değerlendirilmelidir. Matba'a-i Askeriyye, tarihi süreç içinde geçirdiği dönüşümlerle yapısını dönüştürüp geliştirebilmiş, detaylı bir teşkilatı bulunan resmî bir devlet kurumudur.

### Matba'a-i Askeriyye'de Basılan Eserlerin Genel Değerlendirmesi

Çalışmanın bu bölümünde Matba'a-i Askeriyye'de basılan eserler, yıl ve miktar ilişkisine, ilgili oldukları ülkelere, konu dağılımlarına, askerî sınıf türlerine ve yazarlarına göre kritik edilmiştir. Elde edilen sayısal veriler, grafiklerle görsel bir biçimde okuyucuya sunulmuştur. Böylece, hangi yıllarda hangi tür eserlerde yoğunluğun olduğu, devletin askerî alanda hangi ülkelerle iş birliğini artırdığı, bu eserlerin

kimler tarafından kaleme alındığı gibi sorulara cevap bulunabilmektedir. Sonuç olarak, bu veriler araştırmacılara çalışmalarını yönlendirmeleri üzerine bir fikir sunmaktadır.

### 1. Yıllara Göre Eser Miktarları



Şekil 3. Matba'a-i Askeriyye'nin 1840-1928 Yılları Arasında Yayımladığı Eser Sayıları

Çeşitli kataloglardan tespit edilebildiğine göre Matba'a-i Askeriyye'de basılan ilk eser 1840 yılına tarihlenmektedir. Bu yıldan itibaren 1909'a kadar matbaada yılda birkaç kez basım yapılmıştır.<sup>9</sup> Eser sayısı 1908'de beş iken 1909'da 16'ya yükselerek üç kat artmıştır. İkinci Meşrutiyet'in ilanıyla basım-yayım faaliyetleri diğer alanlarda olduğu gibi askerlik alanında da önemli bir artış göstermiştir.<sup>10</sup> İkinci

<sup>9</sup> 10 Temmuz 1894'te İstanbul'da büyük bir deprem meydana gelmiştir. Şakir Paşa nezaretindeki keşif komisyonun tespit ettiği zarar gören binaların arasında Matba'a-i Askeriyye de bulunmaktadır. Hasarın boyutu hakkında bilgiye sahip olunmamasıyla birlikte binanın tamiratının Şubat 1895'te bitirildiği bilinmektedir. Bu durumun basım faaliyetlerini sekteye uğrattığı tahmin edilmektedir. Zira, 1894'te üç eser yayımlayan matbaa, 1897'ye kadar eser basmamış; 1897'de yine üç eser yayımlamıştır. Depremle ilgili ayrıntılı bilgi için bk. Sema Küçükalioğlu Özkılıç, *1894 Depremi ve İstanbul*, (İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2015), s. 168-170-463.

<sup>10</sup> Bu noktada İkinci Meşrutiyet'in ilanından önce de askerî yayıncılığın hızla geliştiğini ve yoğun basım faaliyetlerinin olduğunu ifade etmek sağlıklı olacaktır. Nitekim III. Selim ve II. Mahmut döneminde askerî alanda yapılan ıslahat ve reformlarla birlikte



Meşrutiyet'le birlikte orduda kıyafetten teçhizata, eğitimden harekâta birçok alanda yeniden Tâlîmnâme, Nizamnâme vb. doküman çıkarılarak askerlerin yönlendirilmeye çalışıldığı söylenebilir. Bu gelişmeler Matba'a-i Askeriyye'de basılan eser sayısını 1909 yılında hatırı sayılır ölçüde artırmıştır. Bu furya matbaada basılan eserleri 1910 yılında yaklaşık üç kat artırarak devam etmiştir.

Trablusgarp Harbi esnasında eser sayısında bir miktar azalış görünürken Balkan Harbi'ne gelindiğinde matbaada basım faaliyetleri yarı yarıya azalmıştır. Harp esnasında ve sonrasında seferberlikle ilgili yapılan çeşitli düzenlemeler basım sayısını tekrar yukarı yönde etkilemiştir. 1914'ten itibaren 40'ın üstüne çıkan basılan eser sayısı Çanakkale Muharebelerinin yaşandığı yılda yine azalış göstermiştir.<sup>11</sup> 1916'da matbaada basılan eser sayısının 50'ye yaklaşması hem Çanakkale'de yaşanan tecrübelerin aktarımına, özellikle topçuluk alanında, hem de Almanlarla askerî alanda yapılan ittifak neticesinde meydana gelen yakınlaşmanın yansımalarına bağlanabilir. Nitekim bahsi geçen yılda yayınlanan eserlerin çoğu bu iki konuya temas etmektedir. 1919'a kadar eser basımında 50'ye yakın bir sayı görülmektedir. Akabinde bu sayı önce 1919'da 33'e ardından da 1920'de 15'e gerilemiştir.<sup>12</sup> Bu aralıkta basılan eserler genelde Birinci Dünya Harbi'nden elde edilen harekât tecrübesini ve fen-teknik alanını kapsamaktadır. Matbaada basım sayıları 1920'den 1924'e kadar inişli çıkışlı bir şekilde devam etmiştir.

---

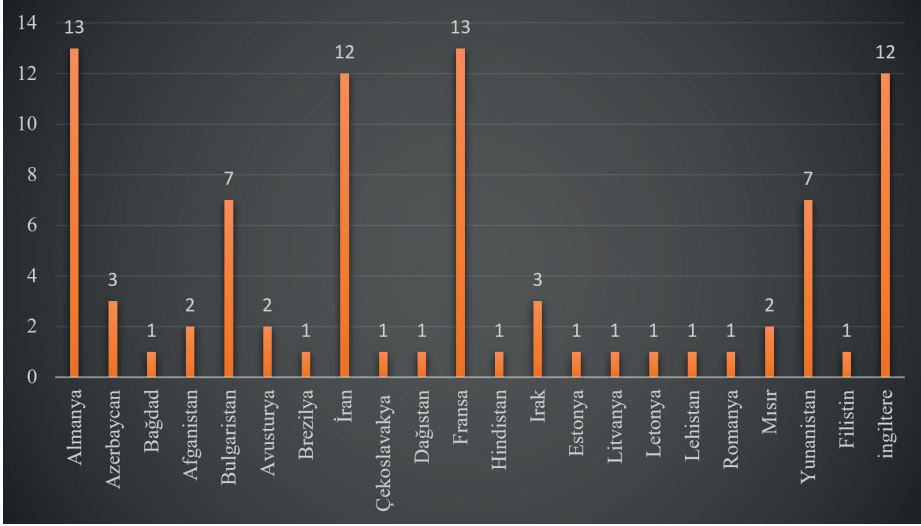
ortaya çıkan askerî eğitim ihtiyacı, tâlîmnâme, nizamnâme ve ders kitabı gibi dokümanların basılmasını gerekli kılmıştır. Böylelikle askerî basım faaliyetleri hızlanmış ve bu süreç İkinci Meşrutiyet ile sonrasında da devam etmiştir. Detaylı bilgi için bk. Ali Serdar Mete, "Tüccarzade İbrahim Hilmi'nin Osmanlı Askerî Literatürüne Katkısı", *Turcology Research*, 74, (2022), ss. 371-374.

- 11 Aşlında burada tek neden muharebeler değildir. 1915 yılında İstanbul'da bir kâğıt kıtlığı yaşanmış, matbaanın kâğıt ihtiyacının çok az bir kısmı karşılanabilmiştir. Bu durum dolayısıyla basım faaliyetleri de olumsuz etkilenmiş ve eser sayılarında azalış yaşanmıştır. Kâğıt kıtlığı hakkında detaylı bilgi için bk. Ayhan Doğan, Sadık Çetin ve Emrah Berkant Patoglu, "Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Osmanlı'da Bir Kıtlik Türü: Kâğıtsızlık, Kâğıtsızlığın Etkileri ve Matbaa-i Amire Müdürü İsmail Hamit Bey'in Faaliyetleri", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 50, (2020), ss. 313-315.
- 12 Bu gerilemenin sebebi olarak matbaanın mezkûr yılda tamirat geçirmesi gösterebilir. Matbaa-i Askeriyye'nin 1920 yılında kâğıt ambarı onarılmıştır. Ertesi yıl faaliyetlerin eski miktarına dönmesi bu azalışın sebebinin tamirat olduğunu göstermektedir. Bahsi geçen tamirat için bk. BOA, Maliye Nezareti Emlak-i Emirriye Müdüriyeti (=ML.EE.M), 1341/6.

Millî Mücadele'nin bitimine müteakip askerî alanda kazanılan tecrübelerin aktarımı Matba'a-i Askeriyye'de basılan eser sayısını olumlu etkilemiş ve 1925 yılında matbaada 70 adet eser basılarak o güne kadarki basım verilerinde rekor kırılmıştır. Trablusgarp, Balkan ve Birinci Dünya Harbinin yanı sıra İstiklal Harbi'nde de tecrübe kazanan Türk subayları, 1925 yılında yayınladıkları eserlerde genel olarak harekât, teçhizat, teknik-fen, askerî düzenlemeler gibi konulara dikkat çekmişlerdir. 1928'e kadar benzer konularda ve sayılarda eserler basmış olan Matba'a-i Askeriyye, bahsi geçen yılda 47 adet eser yayınlamıştır.

## 2. Eserlerin İlgili Oldukları Ülkeler

Matba'a-i Askeriyye'de basılan eserlerin bir kısmı farklı ülkelerin ordularıyla alakalıdır. İlgili ülkelerin ordu teşkilatı, harekât tarzı, askerî tarihi gibi konular üzerine basılan eserlerin bazıları tercüme bazıları ise telif eserdir.



Şekil 4. Matba'a-i Askeriyye'de Basılan Eserlerin İlgili Oldukları Ülkeler

Matba'a-i Askeriyye'de 22 ülkeyle ilgili eser basılmıştır. Ülkelerin başında Almanya ve Fransa gelmektedir. Almanya'yla ilgili 13 eser yayımlanmıştır. Esasında en fazla sayının Almanya'ya ait olması şaşırtıcı bir durum değildir. Nitekim Osmanlı Devleti ile Almanya, Birinci Dünya Harbi'nden itibaren askerî alanda müşterek hareket

etmektedir. Osmanlı Ordusu, Alman Ordusu esaslarına göre modernize edilmeye çalışılmış, birçok alanda Alman Tâlîmnâmeleri kullanılmıştır. Sonuç olarak Almanlarla olan bu yakınlaşma matbaada basılan eser sayısını da yukarı yönde etkilemiştir. Eserlerin altısı 1916 ve öncesinde yayınlanmış olup konuları Birinci Dünya Harbi'ndeki Osmanlı-Almanya askerî temaslarıyla ilgilidir. Bu dönemde genel olarak iki ordu arasında harekât ve teçhizat konularında basım yapılmıştır. Diğer yedi eser ise 1923 ve sonrasına aittir. Bunlar daha çok Alman ordusu hakkındadır.

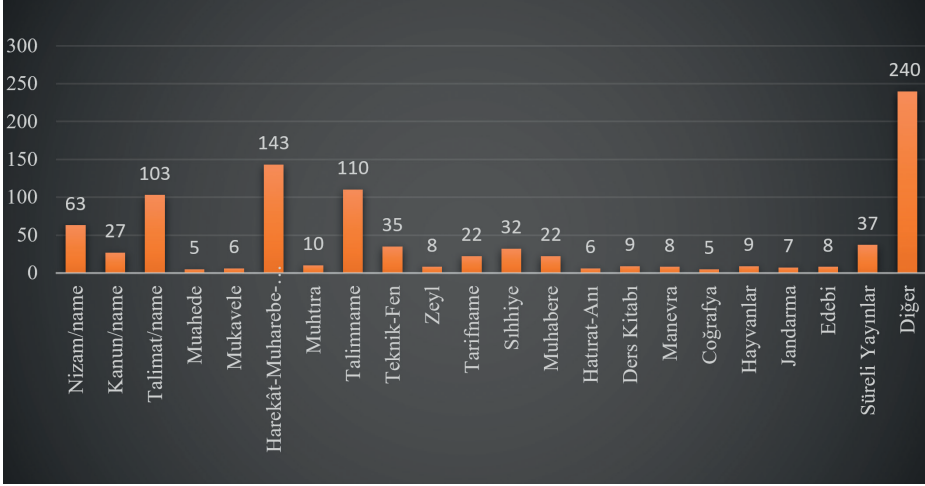
İkinci sırada 13 eserle Fransa bulunmaktadır. Bunların ikisi 1916 yılına aitken 11'i 1923 ve sonrasında basılmıştır. 1916'da basılan eserler Çanakkale Muharebeleri esnasında Fransız birlikleriyle yaşanan çatışmalardan çıkarılan derslerle ilgilidir. 1923 ve akabinde yayımlanan eserler ise Fransız ordusu ve düzenlemeleri hakkındadır.

Üçüncü sırayı 12 adet basımla İngiltere ve İran paylaşmaktadır. İngiltere'yi konu edinen eserlerin yedisi 1918 ve öncesinde; beşi 1924 ve sonrasında yayımlanmıştır. Her iki döneme ait eserler de genel olarak İngiltere ordusunun harekât tarzı, giriştiği muharebeler ve ordu düzenlemelerini ele almaktadır. İran'la ilgili eserlerin altı adedi 1918 ve öncesinde basılmış olup Birinci Dünya Harbi'ndeki Osmanlı-İran askerî temaslarıyla ilgilidir. Beş adedi ise Cumhuriyet'in ilanından sonra İran tarihine dair basılmış eserlerdir.

Dördüncü sırada yedi adet basımla Yunanistan ve Bulgaristan yer almaktadır. Buna göre Yunanistan'ı ele alan eserlerin üçü 1919'da dördü 1924 ve sonrasında basılmıştır. Eserler, Millî Mücadele döneminde Yunan işgali, hatırat, Türk-Yunan Harbi (1897), Yunan mühimmatı gibi konularda yoğunlaşmaktadır. Bulgaristan'la ilgili eserlere bakıldığında 1914 ve öncesinde dört adet; 1921 ve sonrasında üç adet basım yapıldığı görülmektedir. Bunlar Bulgar ordusunu ve onun muharebelerini konu edinmektedir.

Beşinci sırada üçer adet eserle Azerbaycan ve Irak mevcuttur. Azerbaycan'a ait eserler coğrafi ve siyasi yapıyı ele alırken Irak'a ait olanlar Birinci Dünya Harbi'nde Irak'ta yaşanan muharebeleri kapsamaktadır. Yukarıdakilerden başka ülkeler de mevcuttur fakat bunlar genelde birer-ikişer adet oldukları için burada değerlendirilmeye tabi tutulmamıştır.

### 3. Eserlerin Konu Dağılımları



Şekil 5. Matba'a-i Askeriyye'de Basılan Eserlerin Tür-Konu Dağılımları

Grafiğe bakıldığında göze ilk çarpan husus Türk ordusunu düzenlemek, geliştirmek, modernize etmek amacıyla yayınlanan eserlerin çoğunlukta olduğudur. Bunlar sırasıyla: 103 adet (%13,59)<sup>13</sup> Tâlîmat-name, 110 adet (%14,51) Tâlîmnâme, 63 adet (%8,31) nizam-name, 27 adet (%3,56) kanun-name, 22 adet (%2,90) tarifname, 10 adet (%1,32) muhtıradır. Burada ayrı birer tür olarak belirtilseler de hepsi aynı amaca matuftur ve toplam sayıları 335'tir (%44,20).

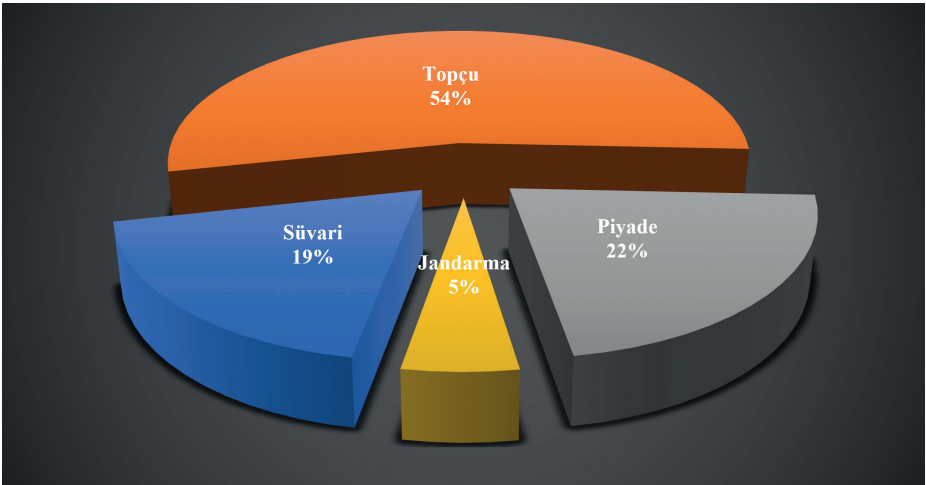
İkinci konu harekât, muharebe, harp, sefer konularını içeren eserlere aittir. 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nden başlamak üzere 1897 Türk-Yunan Harbi, 1912-1913 Balkan Harbi, 1914-1918 Birinci Dünya Harbi, 1919-1922 İstiklal Harbi hakkında 143 eser (%18,87) Matba'a-i Askeriyye'de basılmıştır. Burada bahsedilmesi gereken husus, eserlerin genelde bir tecrübe sonucunda yazıldığıdır. Örneğin mevzi muharebesiyle ilgili kitapların çoğunluğu Çanakkale Muharebelerinden sonra art arda yayınlanmıştır.

Sıhhiye konusunda 32 adet (%4,22) eser yayımlanırken bir alt sırada 35 adet ile (%4,62) teknik-fen konularına ait eserler bulunmaktadır.

<sup>13</sup> Bu miktar ve sonrakiler, ilgili tür-konunun toplam eser sayısı içindeki oranını belirtmektedir.

Orduda muhabere için yayınlanan eserlere bakıldığında 22 adet (%2,90) olduğu görülmektedir. Bunların dışında altı adet (%0,79) muhede, altı adet (%0,79) mukavele, yedi adet (%0,92) zeyl, altı adet (%0,79) hatırat-anı, dokuz adet (%1,19) ders kitabı, sekiz adet (%1,06) manevra, beş adet (%0,66) coğrafya, sekiz adet (%1,06) hayvanlar, yedi adet (%0,92) jandarma, sekiz adet (%1,06) edebi konularında eserler bulunmaktadır. Ayrıca 240 adet (%31,66) diğer adıyla gruplandırılmayan eser mevcuttur.

#### 4. Eserlerin İlgili Oldukları Askerî Sınıflar



Şekil 6. Matba'a-i Askeriyye'de Basılan Eserlerin İlgili Oldukları Askerî Sınıflar

Özege Kataloğu'ndaki Matba'a-i Askeriyye'de basılan eserlerin askerî sınıflandırılmasına bakıldığında %54'lük bir oranla (72 eser) "Topçu" sınıfının ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Gerek Türk ordusunda gerekse örnek alınan yabancı ordulara ait topçulukla ilgili tecrübeler bu eserlerle aktarılmıştır. Hemen ardından %22 (29 eser) ile "Piyade" sınıfı gelmektedir. Bu sınıf hakkında basılan eserler genelde Tâlîmatnâme, Tâlîmnâme türündedir. %19'luk bir oranla (25 eser) üçüncü sırada "Süvari" sınıfı yer almaktadır. Yine bu sınıfta da Nizamnâmeler ve Tâlîmnâmeler ön plana çıkmıştır. Son olarak %5'lik oranla (7 eser) "Jandarma" sınıfı göze çarpmaktadır. Bu sınıfla ilgili basılan eserler jandarmanın kıyafeti, görevleri, personel alımlarıyla ilgilidir.

## 5. Yazarlara Göre Eser Sayıları

Eser Sayısı	Müellif-Mütercim İsmi
2	Mehmed Emin, Rahmi, Ömer Cemâl, Yusuf Rıza, Salahaddin, Hüseyin Rahmi, Rahmi, Mahmud Beliş, Abdurrahman Nafiz Paşa, Hakkı Muhlis, Sadık, Yakub, Emin Fuad Timur Zade, Vehbi, Ömer Lütfi, İbrahim Halil, S. Niyazi, Ömer Halis Bıyıklıoğlu (Bıyıktaş), Şemsi.
3	Ahmed Ziya Akbulut, Mehmed Ali, Halil Kemal, Mehmed Cemâl, Kadri, Şemseddin, İsmail Hakkı.
4	Nazmi, Sami Sabit Paşa, Tahsin İsmail, Cemâl.
5	Necmeddin, Reşid Zeki, Ahmed Sedad (Paşa).
6	Ali Galib, Hamdi Mustafa (Mircünlü).
8	Hüseyin Hüsnü Emir
19	Mehmed Nihad Bursalı. <sup>14</sup>

**Tablo 2.** Birden Fazla Eseri Olan Müellifler-Mütercimler ve Eser Sayıları.

Tabloya göre en çok esere (19 adet) sahip olan yazar Mehmed Nihad Bursalı'dır. Kendisinin Balkan Harbi, Birinci Dünya Harbi ve Çanakkale Muharebeleri hakkındaki eserlerinin yanı sıra Fransız ordusuna ait çalışmaları da bulunmaktadır. Bunların haricinde “Dağ Harbi”, “Gizli Kuvvetler”, “Zâbitin Harp Çantası” gibi spesifik kitapları da bulunmaktadır. Özellikle Birinci Dünya Harbi'ne ait olan eseri M. Larcher'den çeviridir.

<sup>14</sup> Bir Türk subayı olan Mehmed Nihad Bey, 1928'de şehit olana kadar yaklaşık 50 adet eser kaleme almıştır. Bunların %30'u kendi yazdığı eserler olup geri kalan kısmı yaptığı çevirilerdir. Tercüme eserlerini Fransızca ve Almanca'dan çevirmiştir. Kendisi, eserlerinde özeleştirme yapmaktan imtina etmemiş, yazdıklarının kendi görüşleri olduğunu, başka kaynaklardan yararlanılarak daha geniş kapsamlı eserler üretilebileceğini ifade etmiştir. O, eserlerinde kullandığı kaynakların sınırlı olduğunu, Harp Tarihi Şubesi'ndeki belgelerin de kullanıldığı çalışmaların daha sağlıklı olacağını belirtmiştir. Onun yazdığı eserlerin bazıları kendi gördüğü ve duyduğu olayların anlatısı olup daha çok “tecrübe aktarımı” olarak adlandırılabilir. Bir subay oluşu üslubunu da etkilemiştir. Nitekim eserlerini bir harp ceridesi tutarcasına kaleme aldığı görülmektedir. Ayrıntılı bilgi için bk. Barış Borlat, “Bursalı Mehmed Nihad Bey'in Askerî Tarih Yazıcılığı Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, *Türk Savaş Çalışmaları Dergisi*, II/2, (2021), ss. 118-125.

Hüseyin Hüsni Emir'in sekiz eserinden ikisi sıhhiye ve dağda harple ilgili çeviriyken altısı muharebe, Alman ordusu, askerî teşkilat ve sıhhiyeyle ilgili telif eserdir.

Ali Galib ve Hamdi Mustafa (Mirgünlü) altışar adet eser yayınlamıştır. Ali Galib'in Alman ordusu, istihkam, askerî projektörler gibi konulara ağırlık verdiği görülmektedir. Hamdi Mustafa'nın Tâlîmat-nâme ve rehber türünde dört çevirisi varken iki de kendi yazdığı eser bulunmaktadır.

Beş esere sahip üç yazar bulunmaktadır. Necmeddin'in eserlerinin tamamı çeviridir ve bunlar Alman ordusu ile zırhlı askerî araçlar hakkındadır. Reşid Zeki, elektronik teçhizat üzerine üç eser yazarken iki de çeviriye sahiptir. Ahmed Sedad'ın (Paşa), hücumla ilgili bir çevirisinin yanı sıra Osmanlı ordusuyla ilgili dört eseri bulunmaktadır.

Dört eseri bulunan dört yazar mevcuttur. Bunlardan Nazmi, Azerbaycan, İran ve Dağıstan ülkelerine dair çeviri eserler yayınlamıştır. Sami Sabit Paşa'nın yayımladığı eserlerin tamamı süvari sınıfı üzerine çevirilerden oluşmaktadır. Tahsin İsmail'in çeşitli ülkelerin ordularına ait iki kitabı, iki çevirisi mevcuttur. Cemâl, sefer ve tarifname üzerine dört adet çeviri yapmıştır.

Üç eser yayımlayan yedi yazar bulunmaktadır. Ahmed Ziya Akbulut, rubu denilen ölçü ve hesap aleti hakkında iki; çizim alanında ise bir adet kitap yazmıştır. Mehmed Ali'nin telsiz, telgraf, muhabere konularını içeren üç çevirisi vardır. Halil Kemal topçulukla ilgili iki eser kaleme almış, Çanakkale Muharebesi'yle ilgili Brutose Mulmann'dan bir eser çevirmiştir. Mehmed Cemâl, İran, Anadolu ve İngiltere'ye ait ikisi çeviri üç esere sahiptir. Kadri'nin bir hatırat türü eseri mevcutken iki adet muharebeleri konu edinen eseri bulunmaktadır. Şemseddin'in iki adet muhabereye dair eseri; bir adet raporu bulunmaktadır. Son olarak İsmail Hakkı'nın mevzi muharebesine dair iki eseri varken tayyare ve topçulukla ilgili de bir çevirisi mevcuttur.

Son olarak iki eseri bulunan 19 yazar mevcuttur. Bu yazarların sayısı fazla olduğundan tek tek incelenmeyecek olup çevirdikleri ya da yazdıkları eserlerin içerikleri ifade edilecektir. Buna göre eserler, İran, Bağdat, İngiltere ve Mısır orduları; teçhizat, teknik-fen, topçuluk alanı; muharebe, harekât; seyahatname ve hatırat, üzerine kaleme alınmıştır.

### Matbaa-i Askeriyye'de Basılan Eserlerin Bibliyografyası

Aşağıda Matba'a-i Askeriyye'de 1840-1928 yılları arasında basılan eserlerin bir bibliyografyası yer almaktadır. Çalışma kapsamında, 642'si Seyfettin Özege Kataloğu'ndan, geri kalanı mezkûr kaynaklardan olmak üzere toplam 758 adet eser tespit edilmiştir.<sup>15</sup> Tablo, Seyfettin Özege Kataloğu<sup>16</sup> ölçüt alınarak eser adlarının alfabetik sırasına göre tasarlanmıştır. Araştırmacılar, aradıkları kitaba ilgili eser adının ilk harfine göre tabloda rahatlıkla ulaşabilmektedirler. Bu eserlerin kimi tercüme iken kimi de çift yazarlıdır. Bunlar tablonun “Müellif” ve “Mütercim” kısmında belirtilmiştir. Basım yılı bölümünde, eserin yayınlandığı yıl “Rumi (Miladi)” şeklinde yer almaktadır. Bazı kitapların sadece miladi yılı, bazılarının ise sadece Rumi yılı mevcuttur.

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
1	0,8 ve 15/0,8 Modeli Makineli Tüfeklerde İnkıtâ'lar	Makineli Tüfek Mülazım-ı Evveli Ahmet Şevket	-	1338
2	10 Metre Ufkî Kaideli Mesaha Aleti ile Şakulî Kaideli Mesaha Aletlerine Mahsus Tarifname	Eyüb Sabri	-	1334 (1918)
3	1131 ve 1132 Nolu Kitaplara Ait Plan ve Haritalar	Alfred von Schlieffen	-	1327
4	1293 Senesinde Kars'ın Sukutu Sebepleri Hakkında Rapor	Atıf	-	1926
5	13: Kolordu Cephesinde 1333 Teşrin-i Evvel ve Sâni Aylarındaki Vaziyetler	-	-	1337
6	1313-1897 Türk-Yunan Harbi	-	-	1927
7	1326 Ordu Manevrası Esnasında İfa-yı Vazife Edecek Hakemlere Ait Mukarrerat Garb Ordusuna Mahsus	-	-	1326 (1910)

15 Bu makalede, matbaanın 1928'e kadar bastığı Arap harfli eserler ele alındığı için yukarıda ifade edilen toplam sayı, 1928 ve öncesini belirtmektedir. Matbaa, bu yıldan sonra da faaliyete devam ettiğinden toplamda bastığı eser sayısı daha fazladır. Yukarıdaki tabloda süreli yayın olarak yer alan Mecmûa-ı Askerî'nin aynı yıl yayımlanan sayıları bütünlüğü bozmamak adına tek bir satırda belirtildiği için toplam sayıya 18 adet eser daha eklenmelidir. Böylece totalde tespit edilen eser sayısı 776 olmaktadır.

16 Özege, *Eski Eserlerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu*, I-V Cilt.



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
8	1326 Sene-i Kameriye-i Hicriye ve 1324 Sene-i Mâliye ve 1286 Sene-i Şemsiye-i Hicriyesine Mahsus	-	-	1324 (1908)
9	1326 Senesi Manevralarından Alınan Bazı dersler	-	-	1326 (1910)
10	1326 Senesi Teşrin-i Evvelinin 9,12'nci Günlerinde Birinci ve İkinci Ordu-yı Hümâyunlar Arasında İcra Edilen Ordu Manevrasındaki Harekât-ı Askerîye	-	-	1326 (1910)
11	1328-29 Balkan Harbi Trakya seferi Birinci Cilt	Mehmed Nihad	-	1340 (1924)
12	1328-29 Balkan Harbi Trakya seferi İkinci Cilt	Mehmed Nihad	-	1340 (1924)
13	1328-29 Balkan Harbi Trakya seferi Üçüncü Cilt	Mehmed Nihad	-	1928
14	1330 Modeli Tüfenkiyef El ve Lağam Humbaraları	-	-	1330 (1914)
15	1330 Senesi Seferberliğinde Piyade İkmâl Efrâdının Ders Kitabı	-	-	1330 (1914)
16	1333 Senesi Ağustos'unda, Sina Cephesindeki Vaziyet-i Umumiye	-	-	1337
17	1340 Senesi Avrupa Tetebbü Heyeti Raporları-1	Naci Paşa-Cemil	-	1341 (1925)
18	1340 Senesi Avrupa Tetebbü Heyeti Raporları-2	Kemal-Rauf	-	1341 (1925)
19	1340 Senesi Avrupa Tetebbü Heyeti Raporları-3	Şemseddin-Fuat	-	1341 (1925)
20	1341 Senesine Kadar En Son İstihbarata Göre Afganistan Ordusu	-	-	1341 (1925)
21	1736-1789 Türk-Avusturya-Rus Seferi	Feridun Dokakin zade	-	1928

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
22	1870 ve 1871 Seferi Tedkikâtı	Alfred von Schlieffen	-	1341
23	1910 Modeli Han Telemetresinin Tarif ve Suret-i İstîmâli	-	-	1327 (1911)
24	1910 Tarihli Bulgar Hizmet-i Seferiye Nizamnâmesinin Muharebe Kısmı	-	-	1330 (1914)
25	1914 Modeli Osmanlı Şvartsloze Makineli Tüfenk Tarifnamesi	-	-	1335 (1919)
26	1914-1918 Harbi Esnasında Müstahkem Mevkiler ve İstihkâmlar	Albert Lebas	Kadri	1926
27	1917 Modalı Sahra Santralleri İstîmâlleri	Muhammed Ali	-	1341
28	1917 Modeli Yeni Sistem Sahra Vızıltılı ve Muhtalit Santrallerin Tarifnamesi ve Usûl-i İstîmâli	-	Mehmed Ali	1341 (1925)
29	1919 Afgan-İngiliz Harbi	-	-	1341 (1925)
30	1927 Senesi 2 inci Ordu Manevrası	-	-	1928
31	1927 Senesi Ordu Spor Müsâbakalarına Ait Albüm	-	-	1928
32	2 Mayıs 1918'de Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmâniye'de Müderris Süleyman Numan Paşa Tarafından Tebliğ Edilen Verem ve Frengi Hakkında Mutalaât	Süleyman Numan Paşa	-	1334 (1918)
33	329 Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizamnâmesi	-	-	1329 (1913)
34	329-330 Muvakkat Seferberlik Tâlîmatnâmesi	-	-	1329 (1913)
35	333 Modeli Sahra Tevhid Telefonu Usûl-i İstîmâli Hakkında Tarif	Zıyaeddin	-	1333 (1917)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
36	333 Modeli Vasati Muhabere-i Zıyayiye Aleti Tarifnamesi	Cavid	-	1333 (1917)
37	333 Senesi Emaneten İdare Olunan Âşarın Askerî Medharlerine Suret-i Sevk ve Tesellümüne Dair Tâlîmatnâme ve Cedavil Suretleridir	-	-	1333 (1917)
38	335 Senesi Erkân-ı Harbiye Mektebi Dühûl İmtihanları Mesaili	-	-	1336 (1920)
39	41 Derece Arzında Bulunan Dersaadet'te Daimî Olmak Üzere Müretteb Müddet Nehar ve Leyl ile Vasatî Saatle Evkât-ı Hams'i Gösterir	Ahmed Ziya Binbaşı	-	-
40	7.5 Santimetrelik Çelik Cebel Topu Tâlîmnâmesi	-	-	1317 (1899)
41	7.65 Milimetre Çapındaki Filintaya Ait Tarifname Müsvedde Hâlinde	-	-	1327 (1911)
42	7.65 mm. Çapında 1909 Modeli Maksim Mitralyözü Tarifnamesi	-	-	1333/1335 ?(1917)
43	96 Kilometre Tülünde Asma Hat Temdid Eder Bir Muhabere Bölüğünün Teçhizatı	-	-	1325 (1909)
44	Adi Ateşli 15'lik Ağır Sahra Obüs Tâlîmnâmesi	-	-	1332
45	Afrika'da Âlem-i İslâm Kamer Adaları	İsmail Hakkı Tevfik	-	1339 (1923)
46	Ağır Makinalı Tüfek Atış Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1928
47	Ağır Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde Birinci Kısım-Yaya Tâlîmi	-	-	1326 (1910)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
48	Ağır Topçu Tâlimnâmesi Müsvedde Hâlinde Birinci Kısım-Yaya Tâlîmi	-	-	1331 (1915)
49	Ağır Topçu Usûl-i Endahtı Dördüncü Kısım	-	-	1335 (1919)
50	Ağır Topçulara Mahsus Batarya İnşası Tâlimnâmesi	-	-	1326 (1910)
51	Ağır Topçuluğa Ait Konferans	-	-	1334 (1918)
52	Ahz-i Asker Kanunnâme-i Hümâyunu Birinci Bendinin İcrâ-yı Ahkâmına Mûteallik Tâlîmat	-	-	1304 (1887)
53	Alaylı Zâbitânın İmtihân Programı	-	-	1326 (1910)
54	Alman Maksim Makineli Tüfenklerine Mahsus Nişangâh Dürbününün İsti'mâline Dâ'ir Ta'rifnâme	-	-	1326 (1910)
55	Alman Ordusunda Muhabere Hizmeti		Necmeddin	1339 (1923)
56	Alman Ordusu 1914 İlä 1918 Harbi Esnasında	General E. A. L. Buat	Ali Galib	1339 (1923)
57	Alman Piyade Tâlimnâmesi Cüz 1-5	-	-	1339 (1923)
58	Alman Sahra Tahkimâtı Tâlimnâmesi Birinci Kısım	-	İsmail Hakkı Kurtcebe	1339 (1923)
59	Alman Sistemi Mesaha Usûlleri	Ömer Lütfi,	-	1341
60	Almanların Garb Cephe-i Harbinde İstihsal Ettikleri Tecarib	-	-	1331 (1915)
61	Almanya'da Yetiştirilecek Askerî ve Sivil Mühendisler, Talebeler, Fenni Memur, Usta ve Amelelere Nezaret Vazifesiyle Mükellef Olmak ve Berlin Sefaret-i Seniyesine Merbût Bulunmak Üzere Teşkil Edilen Askerî Murahhaslığın Vezâifine ve Salahiyetine Dair Tâlîmatnâmedir	-	-	1332 (1916)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
62	Almanya'daki Tecrübelere Nazaran Topçunun İstihdamı Hakkında Mütâla'at.	-	-	1332 (1916)
63	Altı Haftalık Redif Tâlimlerine Mahsus Program ve Taksim-ı Zaman	-	-	1326 (1910)
64	Altıncı ve Yedinci Ordu-yı Osmanî ile Hicaz Fırkasına ve Necid ve Fizan Kıtalarına Tayin Olunacak Sunûf-ı Muhtelif Ümera ve Zâbitânının Suret-i Tayin ve Müddet-i İstihdamlarına Dair Kanun Layihası	-	-	1325 (1909)
65	Ameliyyat-ı Cerrahîye ve Pansuman	Necmeddin Arif	-	1337 (1921)
66	Anadolu İstatistiki, İktisadî, Askerî Coğrafya	Mehmed Cemal	-	1336 (1920)
67	Ambarlar Teşkili Hakkında Tâlîmatnâme-i Muvakkata	-	-	1328
68	Araba Fırınılı Sahra Ekmekçi Kolu Tâlîmatnâmesi	-	-	1333 (1917)
69	Arabalı ve Mekârili Kıt'alara Mahsus Tâlîmatnâme Müsvedde Hâlinde	-	-	1927
70	Arazi Üzerinde Tabiye Tedrisâtı Piyade Tabur Tâlîmleri	Schtulherger	Hakkı Muhlis	1339 (1923)
71	Arazi Üzerinde Yapılacak Tatbikatlar ve Seyahatler Hakkında Tâlîmat	-	-	1330 (1914)
72	Asâkir Tarafından İka Olunan Cerâimin Mercî-i Rüyeti Hakkındaki 20 Eylül 33 Tarihli Kararnâmeye Ait İzâhnâme	-	-	1333
73	Asâkir Tarafından İka Olunan Ceraimin Merc-i Rüyeti Hakkındaki 20 Eylül 33 Tarihli Kararnameye Ait İzahname	-	-	1333 (1917)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
74	Asâkir-i Berriye Hesâb Memurlarının Sureti Kabul ve İstihdam ve Terakkilerine Dair Nizamnâme Suretidir	-	-	1329 (1913)
75	Asâkir-i Berriye-i Şâhâne Ceza Kanunnâme-i Hümâyunu [Askerî Ceza Kanunnâme-i Hümâyunu]	-	-	1331 (1915)
76	Asâkir-i Berriye-i Şâhâne Ceza Kanunnâme-i Hümâyunu [Askerî Ceza Kanunnâme-i Hümâyunu]	-	-	1333 (1917)
77	Asâkir-i Şâhâne Süvari ve Topçu Alayları İçin Lüzumu Olan Top ve Binek Hayvanâtının Memalik-i Mahruse-i Şâhâne Yetiştirilmesi Hakkındaki Maksat-ı Âlinin Saha-i Husule İsalı Zimnında İcrası Karargir Olan Tedabir ve Teşebbüsâtı ve Bu Yolda İttihazı Lâzım Gelen Usûl ve Muamelâtı Mutazammın Nizamnâme Layihasıdır	-	-	1310 (1892)
78	Asâkir-i İslamiyeye Mahsus Dinî Vatanî Cihaddan Bahis Mevzuattır	İzzet Hafız	-	1331 (1915)
79	Asker Hastahanelerindeki Sıhhiye Mektebi Dersleri İçin Kılavuz	Şerlis	Dr. Zühdi Rıza	1330 (1914)
80	Asker İçin Seçilmiş Yazılar	-	-	1329 (1913)
81	Asker İçin Seçilmiş Şiirler	-	-	1329
82	Askerî Demiryollar ve Limanlar İdaresine Merbut Demiryol İnşaat İdareleri Hakkında Tâlimatnâme	-	-	1332 (1916)
83	Askerî İkras Komisyonu Nizamnâmesi	-	-	1327 (1911)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
84	Askerî Kütüphaneler Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1339 (1923)
85	Askerî Lügatçe Müsvedde Hâlinde	-	-	1928
86	Askerî Matbaada Mevcut Kitapların Fihristi	-	-	1927
87	Askerî Matbaa'nın Kitap ve Risâlelerinin Fihristi	-	-	1927
88	Askerî Mekâtib-i İdadiyenin Birinci Senelerinde Tedris Edilecek Türkçe Dersinin Müfredat Programıdır	-	-	1333 (1917)
89	Askerî Mükâleme Rehberi	Hamdi Mustafa (Mirgünlü)	-	1334 (1918)
90	Askerî Projektörleri	Ali Galib (bin Ali)	-	1334 (1918)
91	Askerî Serpuş Tâlîmatnâmesi	-	-	1326 (1910)
92	Askerî Tatbikat-ı Baytariyye Mekteb ve Seririyatı Tâlîmatnâmesi	-	-	1339 (1923)
93	Askerî Tekâüd ve İstifa Kanunnâmesi	-	-	1325 (1909)
94	Askerî Telgrafçılık	Tevfik Hamdi	-	1331 (1915)
95	Askerî Teşkilat-ı Sıhhiye-i Baytariyye Nizamnâmesi	-	-	1327 (1911)
96	Askerlere Rehber-i Hıfzussıhha	-	Halil Sezai (Sezer)	1328 (1912)
97	Asma Hatlı Telgraf Malzemesine Dair Tâlîmat	-	-	1328 (1910)
98	Aşiret Hafif Süvari Alayları Nizamnâmesi	-	-	1326 (1910)
99	Aşiret Hafif Süvari Alaylarının Cerad Harekâtına Mahsus Tâlîmat «Müsvedde Hâlinde»	-	-	1327 (1911)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
100	Ateş Mevziinde Hazırlık	Hüseyin Vehbi	-	1339 (1923)
101	Atlı Sınıflar Efrâdının Hidemât-ı Baytariyye Nokta-i Nazarından Tadrîsi	-	-	1341
102	Avcı	Lillien Von Stern- Kohenhauzen	Hakkı Muhlis- Necmeddin	1339 (1923)
103	Avrupa Ordularında Kabil-i Nakil Sahra Demiryollarının Suret-i Tekamülleri ve Kıymet-i Harbiyeleri	-	Vehbi	1328 (1912)
104	Avusturya Macaristan Sistemi Sada Mesaha Usûlü	-	-	1341
105	Avusturya'ya Ait Sen Jermen Muahedesinin Askerî Kısmı	-	-	1337 (1921)
106	Ayna ile Siper Dahilinden Düşman Mazgalı Dahiline veya Tarassud Mıntıkasına Endaht Edilecek Tüfenklerin Siper Dahilinde Suret-i Rabt ve Nişan Ahz ve Endahtı Hakkında Tâlîmat	-	-	1331 (1915)
107	Azerbaycan Ahval-i Coğrafya ve Taksimat-ı Siyasiyesiyle Usûl-i İdaresi	-	Nazmi	1334 (1918)
108	Azerbaycan Ahz-i Asker Şubelerinin Vezâifine Dair Tâlîmat	-	-	1334 (1918)
109	Azerbaycan ve Garbi İran Turuk-ı Muvassalasına Dair Muhtasar Malumat	Karargâh-1 Umumi İstihbarat Şubesi	-	1334 (1918)
110	Azerbaycan ve Garbi İran Turuk-ı Muvassalasına Dair Muhtasar Malumat	Karargâh-1 Umumi İstihbarat Şubesi	-	1334 (1918)
111	Bağdat ve Son Hâdise-i Zıyâı	Mehmed Emin	-	1338 (1922)
112	Bahr-i Sefid Kuvve-i Seferiyesi Baş Kumandanı Sir Ayn	Sir İan Hamilton	Rahmi	1331 (1915)



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
	Hamilton Tarafından İngiltere Harbiye Nezaretine Takdim Olunup Bahr-i Sefid Kuvve-i Seferiyesi Karargâh-ı Umumisinden 20 Mayıs 1915 Tarihi ile Matbuata Tevdi Edilen Raporun Tercümesidir			
113	Bakteriyoloji dersleri Birinci Cilt	Osman Nuri	-	1335 (1919)
114	Balkan Harbinde Büyük Karargâh-ı Umumi	Pertev (Demirhan)	-	1927
115	Balkan Harbinde Çatalca Muharebesi	Mehmed Nihad Bursalı	-	1341 (1925)
116	Balkan Harbinde Dördüncü Fırkanın Harekâtı	Alâaddin	-	1926
117	Balkan Harbinde Edirne Muhasarasına Ait Harp Ceridesi	Naci	-	1926
118	Balkan Harbinde Müretteb Dördüncü Kolordunun Harekâtı	Mahmud Belig	-	1928
119	Balkan Harbine Ait Hatıratım	Zeki Paşa	-	1337 (1921)
120	Barut ve Mevad-ı Nariye Hakkında Kanun Layihası	-	-	1317 (1911)
121	Batarya kumandanı Vezâifindeki Müşkil Noktaların Hâlli	Süreyya	-	1340 (1924)
122	Bazı Osmanlı Seferleri Hakkında Mutalaâtım	Zeki	-	1339
123	Bazı Rus Emirnamelerinin Tercümeleri	-	-	1332 (1916)
124	Berlin Muahedenamesinin Elli Sekizinci Maddesi ve Berlin'de Marki dö Salısbury ile Kont Şüvalof Taraflarından İmza Olunan 12 Temmuz 1878 Tarihli Mukavelename	-	-	1909

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
	Mucibince Teşkil Olunan Asya'da Osmanlı ve Rus Hududu İkinci Kısımının Tahdidine Memur Komisyonun Mazbatalarıdır			
125	Beyaz Zambaklar Memleketinde	İbrahim Halil	-	1928
126	Beynelmilel Futbol Kavaid-i Umumiyesi ve Beynelmilel Futbol Nizamnâmesi	-	-	1927
127	Binicilik Tâlimnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1330 (1914)
128	Bir Alman Ordular Gurubu Karargâhında Hidemâtın Suret-i Cereyanı	Hüseyin Hüsnü Emir	-	1332 (1916)
129	Bir Buçuk Senelik Hizmet-i Fiiliye Sınıfları Tâlim ve Terbiyesine Dair Tâlimatnâme	-	-	1340 (1924)
130	Bir Sabit Güvercinlik Tesis ve İnşası	Sveşael	Raik	1927
131	Birinci Kolordu-yı Hümâyun Erkân-ı Harbiye Riyaseti Tarafından İdare Edilen 1330 Senesi Erkân-ı Harbiye Seyahati	-	-	1330 (1914)
132	Boğazlar Meselesi ve Çanakkale Muharebe-i Bahriyesinde Türk Zaferi	Ahmed Sedad Paşa	-	1927
133	Bomba Külliyyatı 1-Muhtelif El Bombaları, Bomba Topu ve Havanları ve Bomba Atıcı Aletler Mehmed sırrı 2-Büyük Harpte Kullanılan El Bombaları Mehmed Said 3-El ve Tüfek Bombaları ve Bomba Topları Mehmed Sıdkı 4-El Bombasının Tarifati ve Usûl-i İstîmâli Kâzım	-	-	1927
134	Borulu Marş: Askerî Musiki Bandoları Notası. No.1	Mehmed Ali Bey	-	1332

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
135	Brezilya Sisteminde 7.5 Santimetrelik Seri Ateşli Sahra Toplarına Mahsus Teçhizat Risalesi	-	-	1330 (1914)
136	Britanya Süvarisinin Üç Harekâtı	-	-	1339
137	Bulgaristan ile Müttefikin Arasında Akd Edilip 15 Kânun-ı Sâni 1920 de İrade-i Kırâli'ye İktiran Eden "Nöyyi" (Neuilly) Muahedesinin Mevad-ı Askerîyesi	-	-	1337 (1921)
138	Bulgaristan Ordusu Ahval ve Tensikat-ı Askerîyesi	-	-	1325 (1909)
139	Bulgaristan'ın Cenub-ı Garbi Darûlharekâtı Cografya-yı Askerîsi	-	-	1328 (1912)
140	Büyük Harp 1914-1918 Birinci Cilt	-	Heyet	1341 (1925)
141	Büyük Harp 1914-1918 İkinci Cilt	-	Mehmed Nihad	1926
142	Büyük Harpte İstihbarat Hizmeti Matbuat ve Efkar-ı Umumiye	Nikolai	Mehmed Nihad Bursalı	1341 (1925)
143	Büyük Harpte Türk Harbi Birinci Cilt	M. Larcher	Mehmed Nihad Bursalı	1927
144	Büyük Harpte Türk Harbi İkinci Cilt	M. Larcher	Mehmed Nihad Bursalı	1928
145	Büyük Harpte Türk Harbi Üçüncü Cilt	M. Larcher	Mehmed Nihad Bursalı	1928
146	Büyük Harbin Evveliyatı	Kari Helfferich	H. E. N	1341 (1925)
147	Büyük İran Tarihi	Mehmed Ali Furugı	Ömer Halis Bıyıklıoğlu (Bıyıktaş)	1926

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
148	Cephe Gerisinin Havaya Karşı Müdafaa ve Muhafazası Müsvedde Hâlinde	-	-	1928
149	Cephe Gerisinin Müdafaa ve Muhafazası	-	Nazmi	1341 (1925)
150	Cemiyet-i Akvam'a Muzaheret Cemiyeti Nizamnâmesi	-	-	1338 (1922)
151	General Jomini Hayat-ı Askerîyesi ve Âsârı	Yusuf Rasih	-	1928
152	General Kadorna (Cadoma) nın Hatıratı	-	Kadri	1927
153	General Papulas'ın Hatıratı	-	İbrahim Halil	1928
154	Cenevre Mukavenamesi Mevad-ı Müteferriasına Zeyl Cenevre Mukavenamesi Kavaidi'nin Muhaberat-ı Bahriyeye Tatbiki	-	-	1327 (1911)
155	Cenevre Mukavenamesi ve Mevad-ı Müteferriası Müsvedde Hâlinde	-	-	1327 (1911)
156	Cenevre Mukavelesi ile Hilal-i Ahmer Meselesinin Hükümet-i Osmâniyenin Nokta-i Nazarı	-	-	1327
157	Cenk Destanı	Nedim	-	1331 (1915)
158	Ceraim-i Siyasiye Erbabı Hakkında Afv-i Umumi Kanun-ı Muvakkati Suretidir	-	-	1330 (1914)
159	Ceride-i Askerîye (30 Eylül 1338) (Sayı: 14) (Onbeş Günde Bir Neşrolunur)	-	-	1338
160	Ceride-i Tıbbiye-i Askerîye	-	-	1332
161	Ceride-i Tıbbiye-i Askerîye	-	-	1335
162	Cerrahî-i Harbi Ceb Kitabı	-	Fuad Kâmil Dr.	1334 (1918)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
163	Cihan Harbinde Osmanlı Harekâtı Tarihçesi Cüz 1 Çanakkale Muharebatı	-	-	1338 (1922)
164	Cündilik	Salih Hüsameddin İzmirli	-	1310 (1892) 1894?
165	Çanakkale Harbinde Lağam Muharebesine Dair Elde Edilen Tecarib	Muller	-	1332 (1916)
166	Çanakkale Haritasıdır	-	-	1338
167	Çanakkale Muharebesi	Brutose Mulmann	Halil Kemal	1927
168	Çanakkale Seferi	Fr. Charles Roux	Mehmed Nihad-Asım	1337 (1921)
169	Çekoslovakya Ordusu	-	-	1339 (1923)
170	Dağ Elbise, Teçhizat ve Malzemesi Tarifnameleri	-	-	1927
171	Dağ Harbi Meseleler ve Hâlleri	Rudolf Oberhauser	Mehmed Nihad Bursalı	1926
172	Dağ Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [Da. Ta.]	-	-	1928
173	Dağda Harp Hareketleri Hakkında Bir Tedkik	M. Abadie	H.E. (Hüseyn Hüsnu Emir)	1926
174	Dağıstan Vilayeti	-	Nazmi	1334 (1918)
175	Daire-i Harbiye Mektebi'nin Suret-i Teşkiline Dair Tâlîmatnâme	-	-	1326 (1910)
176	Dairevi Arpacık Makineli Tüfenklerle Tayyarelere Endahta Mahsus	-	-	1334 (1918)
177	Dava Vekâletinin Âfeti ve Avukatlık Şerâiti	Mehmed Hayri	-	1338 (1922)
178	Delil-i Delâil Ü'l-Hayrat ve Şevarik Ü'l-Envar	Yusuf Zıyaeddin Üsküdarî	-	1335 (1919)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
179	Demiryollar ile Askerî Nakliyatta İrkâb ve İhraca ve Kıta Kumandanlarının Vazifelerine Dair Tâlîmat	-	-	1926
180	Demiryolların Vakt-i Seferde Muhafazasına Mahsus Tâlîmat	-	-	1327 (1911)
181	Demiryolu Küçük Zâbitlerine Mahsus Muhtıra	-	Hasan-Rıfat	1927
182	Dernek Efrâdı Arasında veya Dernekler Murahhasları Tarafından Kolordu Dahilindeki Mûsâbakalara Dâ'ir	-	-	1330
183	Deve Tâlîmnâmesi	-	-	1331 (1915)
184	Devlet-i Aliyye-i Osmâniye Ordusunun Teşkilât-ı Esâsiye Nizamnâmesi	-	-	1326 (1910)
185	Dil Encümeni Alfabeti	-	-	1928
186	Dîvân-ı Harb-i Örfî Tâlîmatı	-	-	1331 (1915)
187	Dîvân-ı Temyiz-i Askerî Hakkında Kanun-ı Muvakkat Suretidir	-	-	1332 (1916)
188	Dumansız Barutlar	Ahmed Muhtar Paşa-Haşan Tahsin	-	1310 (1894)
189	Düşman Tayyarelerinin Taarruzatına Karşı Tedabir ve Suver-i Tahaffuziye Hakkında Tâlîmat	-	-	1334 (1918)
190	Edirne, Yanya Kaleleriyle Rumeli-i Garbi ve Çatalca Orduları Taltifat Defteri	-	-	1329 (1913)
191	Efrâd Sevkiyatı Hakkında Tâlîmat-ı Mahsusa	-	-	1341 (1925)
192	Efrâd ve Zâbitân'ın Tahlifleri Hakkında Nizamnâme Suretidir	-	-	1330 (1914)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
193	Efrâd-ı Askerîyeye Mahsus Kavânîn ve Adât-ı Harbiyeye Dair Beyanname	-	-	1327 (1911)
194	Elektrik	A. Şemseddin	-	1334 (1918)
195	Elektrikli Görc Muhabere-i Zıyaiye Aletleriyle Mezkûr Sistem Helyografların Usûl-i İstîmâli Hakkında Tarifname	Zıyaeddin	-	1333 (1917)
196	Emden	Helmut Von Moke	Şerefeddin	1332 (1916)
197	Emrâz-ı Etfâl	P. Despine- J. Picot	Nafiz Paşa	1306 (1889)
198	Emrâz-ı Hariciye	Danto	-	1327 (1911)
199	En Yeni Neşriyat-ı Askerîye Fihristi	-	-	1338 (1922)
200	Endaht Cedvelleri Neye Yarar	Eyüb	-	1334 (1918)
201	Endaht Tâlimnâme Tezyilatı Zeyl 1-3	-	-	1310 (1892)
202	Endaht ve Tâlim Meydanlarına Ait Mevad	-	-	1330
203	Erkân-ı Harbiye Mektebi Ders Programı	-	-	1325 (1909)
204	Erkân-ı Harbiye Mektebi Tedrisat Tâlimatı	-	-	1335 (1919)
205	Erkân-ı Harbiye Muhtırası-1	-	-	1928
206	Erkân-ı Harbiye Vezâifi Notları	Ober	-	1328 (1912)
207	Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Üçüncü Şubenin Vezâif ve Hidemât-ı Dâhiliyesi Hakkında Tâlimat-ı Umumiye	Hüseyin Hüsnü Emir	-	1336 (1920)
208	Erzak Ambarlarına Dair Tâlimatnâme	-	-	1329 (1913)
209	Eslaha ve Mühimmât Hakkında Lâhika	-	-	1330

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
210	Eslîha-ı Hafife Fîat Cedveli	-	-	1341 (1925)
211	Esnâ-yı Harp'te İstihkâmat-ı Dâ'ime	Kerameddin	-	1341
212	EV 243 A Tipinde Dört Lambalı Âlî Frekanslı Müşeddîdelerin Ta'rifnâmesi	Reşid Zeki	-	1341
213	Felâket Seneleri	Ahmed Refik Altınay	-	1332
214	Fenni ve Amelî Orduda Ziraat	Mehmed Esad	-	1333 (1917)
215	Filistin Ricâtı	Vecihi	-	1337 (1921)
216	Fişenk Kovani Yüksüğü Tesellüm Şartname ve Fişenk Nikelli Kurşunu Yüksüğü Tesellüm Şartnamesi ve Mavzer Kapsülü Tesellüm Şartnamesi Türk Ordusu Silâh Rehberi'nin Sonunda	-	-	1341 (1925)
217	Fon Belov Ordu Gurubunun Sahra Acemi Etrafına Mahsus Depo Kıtâatında Muharebe Tâlîm ve Terbiyesi İçin Muhtasar Mevad	Subhi	-	1333 (1917)
218	Fotografyanın Tatbikat-ı Sınaiyesi	Sadullah İzzet	-	-
219	Fransa ve Almanya'da Sahra İstihkâmının Tekâmül ve İnkişafı	Normand	Ali Galib	1339 (1923)
220	Fransız Cephe-i Harbinde İstihkâm Edilen Tecaribe Nazaran Taburun Şevki ve Muharebesi	-	Rıfat	1332 (1916)
221	Fransız Karargâh-ı Umumisinin 16 Nisan 1915 Tarihli Mahrem Emirnamesi	-	-	1332 (1916)
222	Fransız Ordusu	-	-	1341 (1925)
223	Fransız Ordusu İçin Kıtâat-ı Cesimenin Tabiiyece İstihdamları Hakkında Muvakkat Tâlîmatnâme	Mehmed Nihad	-	1339 (1923)



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
224	Fransız Piyadesinin Usûl-i Muharebesi	-	-	1340 (1924)
225	Fransız Sefer Planı ve Harbin İlk Ayı	Laterzac	Mehmed Nihad Bursalı	1341 (1925)
226	Fransız Tank Tâlîmatnâmesi	-	-	1339 (1923)
227	Fransızlara Nazaran Suriye ve Kilikya Muharebatı	Kadri	-	1341
228	Fransızlara Nazaran Suriye ve Kilikya Muharebatı	Andrea	-	-
229	Frengide Şifay-ı Kat'î İçin Rehber-i Tedavi	Server Kâmil Dr.	-	1338 (1922)
230	Frobel	Darüşşafaka Müdür Muavini Nafi Atıf	-	1330
231	FUTBOL Yalnız Başına ve Takımla Çalışma Usûlleri Futbolun Tabliyesi ve İdmanı	Ali Sami (Yen)	-	1927
232	Futbol Kavaid-i Umumisi Hakem Rehberi	-	Hamdi Emin (Çap)	1340 (1924)
233	Garb Ordusu Harekâtı	Bekir Sıdkı	-	1331
234	Gaz Muhaberâtı ve Ona Karşı Vesait-i Tahaffuziye	-	Faik	1339 (1923)
235	Gaz Muharebe ve Müdafaa Nizamnâmesi	-	-	1333 (1917)
236	Gaz Muharebesi	Ahmed Sedad	-	1337 (1921)
237	Gaz Muharebesi ve Gazlardan Korunma Hakkında Tâlîmat Neferata Mahsustur	-	-	1332 (1916)
238	Gaz Muharebesi ve Gazlardan Korunma Hakkında Tâlîmat Zâbitâna Mahsus	-	-	1332 (1916)
239	Gaz muharebesi ve Gazleaden Korunma Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1333 (1917)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
240	Gazilere Armağan	İzmirli, İsmail Hakkı	-	1333
241	Gece Hareket ve Muharebeleri	Baki Bey Başkanlığında Heyet	-	1927
242	Gelibolu Şibih Ceziresinde Düşmanın Kullandığı Muhtelif ül-Cins Torpil ve Bombaları Hakkında Malumat ve Bunlara Karşı Tedabir-i Tahaffuziye	-	-	1332 (1916)
243	Genç Dernekleri Teşkili Hakkında Kanun-ı Muvakkat ve Tâlîmatnâme	-	-	1332 (1916)
244	Gizleme Hakkında Mufassal Rapor	Hüseyin Rahmi	-	1927
245	Gizleme Tâlîmnâmesi 2	-	-	1926
246	Gizli Kuvvetler	Nicolai	Mehmed Nihad	1341 (1925)
247	Güç Derneğinin Kılığı	-	-	1330 (1914)
248	Güç Dernekleri Hakkında Nizamnâme	-	-	1330 (1914)
249	Güç Dernekleri Hakkında Nizamnâme	-	-	1330 (1914)
250	Güç Derneklerinin Programı	-	-	1330 (1914)
251	Gülhane Tababet-i Askerîye Tatbikat Mekteb ve Seririyatı 15 Temmuz 1924-15 Temmuz 1925	-	-	1926
252	Hakemlerin Hidemât ve Vezâifine Dair Tâlîmat	-	-	1326 (1910)
253	Hâl-i Seferide Bulunan Ordularda Mecruhin ve Hastagânın Islah-ı Ahvali İçin 6 Temmuz 1906 Tarihinde Cenevre'de Tanzim ve İmza Olunan Mukavelenamenin Suretidir	-	-	1326 (1910)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
254	Harp Ceridesinin Suret-i Tanzim ve Tahririne Dair Tâlîmatnâme	-	-	1325 (1909)
255	Harp Oyunlarında Nazar-i Dikkate Alınacak Esaslara Dair Tâlîmatnâme 2. Baskı			1926
256	Harpde Fransız İstihbarat Şubesinin Dahili Faaliyeti	S.Pake	-	1341
257	Harpde Tâlîm ve Terbiye	-	-	1337 (1921)
258	Harb-i Hazır Neticesine Göre Zaman-ı Hazır Süvarisi Hakkında Mutalaât	Brandt	Sami Sabit Paşa	1341 (1925)
259	Harb-i Umumi Tarihi I. Cilt- Kısım 2	Hermann	Mehmed Nihad	1334 (1918)
260	Harb-i Umumide İtalya Ordusunun Teşkilât ve Tensîkat-ı Cedidesi	Ali Rıza Muin	-	1333 (1917)
261	Harb-i Umumide Seddülbahir Cenub Gurubu Muharebatı	Nihad	-	1336 (1920)
262	Harbiye Nezâreti Harîta Dâiresi Talîmatnâmesi.	-	-	1334
263	Harbiye Nezaretine Merbut Osmanlı Güç Dernekleri Tâlîmatı	-	-	1330 (1914)
264	Harcırah Kanunnâmesi 3. Baskı	-	-	1330 (1914)
265	Harekât-ı Harbiyeyi Takibe Mezun Harp Muhabirleri Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1330 (1914)
266	Hareket Harbinde Tabiye Vazifeleri ve Hâlleri	Von Cochenhausen	-	1927
267	Harita ve Krokiler	-	-	-
268	Harp Madalyasına Mahsus Nizamnâmedir	-	-	1331
269	Hastahanelere Mahsus Muvakkat Tâlîmatnâmedir	-	-	1335 (1919)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
270	Haşiyе-i Asam Ali el Tasdikât	Ömer b. Ali el-Esberi	-	1259
271	Hâşiyetü İsâm Ale't-Tasdikât	İsâmüddin İsferâyînî, Ebû İshak İsâmüddin İbrâhim b. Muhammed b. Arabşah el-İsferâyînî	-	1269
272	Hava Harbinin Sevkü'l-Ceyş ve Ta'biyesi	Oliver Stewart	Ahmed Şevket Drağmanlı	1928
273	Hava Kıtaları Tâlimnâmesi H.Ta. 1 Müsvedde Hâlinde A. Umumî Maddeler B. Uçuş Tâlim ve Terbiyesi	-	-	1927
274	Hayatım Alman Orduları Erkân-ı Harbiye Reisi Feld Mareşal Von Hindenburg'un Hatırâtı	-	Tahsin İsmail	1341 (1925)
275	Hayvanâtın Bakımları Hakkında Tâlimatnâme	-	-	1333 (1917)
276	Hazarda Hidemât-ı Sıhhiye Askerî Hastahanelerinde Hidemât-ı Sıhhiye Hakkında Muvakkat Nizamnâme	-	-	1335 (1919)
277	Hediye Büyük Ordularımızın Sevgili Neferlerine	Ahmed Nedim	-	1331 (1915)
278	Helyosta Tarifname ve Tâlimnâmesi	-	-	1325 (1909)
279	Hendese-i Resmîye	Ahmed Ziya (Akbulut)	-	1337 (1921)
280	Her Sınıf İçin Arabacılık Tâlimatnâmesi	-	-	1927
281	Her Sınıfa Mahsus Filama ile Muhabere Tâlimnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1928
282	Her Sınıfa Mahsus İdman Tâlimnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1926

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
283	Her Sınıfa Mahsus İdman Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 2. Baskı	-	-	1928
284	Her Sınıfa Mahsus Tüfek, Filinta, Tabanca ve Hafif Makineli Tüfek Atış Tâlîmnâmesi I-II Müsvedde Hâlinde	-	-	1926
285	Her Sınıfa Mahsus Tüfek, Filinta, Tabanca ve Hafif Makineli Tüfek Atış Tâlîmnâmesi İçin Yapışdırma Kâğıtları Defteri	-	-	1927
286	Her Zâbit Topculukdan Ne Bilmelidir	Halil Kemal	-	1928
287	Hesâb Tahlîlî Kitâb-ı Evvel: Hesâb-ı Tefâzulî	Aram Mergosyan	-	1304
288	Heyet-i İhtiyariye	Mehmed Şükri	-	1332 (1916)
289	Hıfz-ı Sıhhat-i Etfâl	İbrahim Cemal	-	1305 (1888)
290	Hidemât-ı Dahiliye Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1326 (1908)
291	Hidemât-ı Dahiliye Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde 2. Baskı	-	-	1333 (1917)
292	Hidemât-ı Seferiye Kanunnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1325 (1909)
293	Hidemât-ı Seferiye Kanunnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1329 (1913)
294	Hidemât-ı Seferiye Kanunnâmesi Müsvedde Hâlinde (Tamamlanmıyor)	-	-	1335 (1919)
295	Hidemât-ı Sıhhiyede Harp Tecrübeleri	Osman Şevki	-	1338 (1922)
296	Hidemât-ı Askerîye Kabiliyet-i Bedeniye Muayenesine Ait Tâlîmat	-	-	1330 (1914)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
297	Hidemât-ı Askerîyeye Kabiliyet-i Bedeniye Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1326 (1910)
298	Hilâlin Gölgesinde	Yakub Kadri	-	1332
299	Hilâlin Gölgesinde <sup>17</sup> Çanakkale-Kût Ül-Amare Zafer Destanı	Yahya Saim (Ozanoğlu)	-	1332 (1916)
300	Hindistan'dan İran ve Rus Arazisine Seyahat Edeceklere Mahsus Kılavuz Notlarıdır. Pasaportlara Ait Malumat-ı Umumiyyeyi de İhtiva Eder	-	-	1332 (1916)
301	Hoçkis Makineli Tüfekleri Tarifnamesi	Refik	-	1926
302	Hukuk-i Esâsiye	-	-	1340
303	Huzur-ı Padişâhîde İcra Olunacak Resm-i Geçitlere Dair Tâlîmat	-	-	1327 (1911)
304	Hücum Tâlîm ve Terbiyesi	-	Ahmed Sedad	1337 (1921)
305	Irak Seferi 1914-1918 Resmi Vesaike Müstenid Büyük Harp Tarihi	F. J. Moberly	Cemâl	1928
306	Irak Seferim	Charles V. F. Tovvnsend	Tarih-i Askerî Encümeni	1337 (1921)
307	Irak'a Dair Muharebe Notları	-	Hüsameddin	1333 (1917)
308	İaşe-i Umumiye Kararnamesi ve Suret-i Tatbikiyesini Müşir Tâlîmatnâme	-	-	1333 (1917)
309	İdare Nizamnâmesinin Münakaşa Faslı	-	-	1326 (1910)

<sup>17</sup> Aynı eser farklı bir yazarla listede mevcut.

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
310	İdare-i Askerîye Binek Otomobilleri Tâlîmnâmesi	-	-	1331 (1915)
311	İdare-i Askerîye Nizamnâmesi 3. Baskı	-	-	1333 (1917)
312	İdare-i Harp ve Siyâset	Erich Lüdendorf	-	1341
313	İdman Tâlîmnâmesi	-	-	1326 (1910)
314	İhraç İskele ve İstasyonlarına Çıkarılacak Eşya ve Mühimmatın Mahallerine Suret-i Sevk ve İsaline ve Mazbatalarının Celbine Dair Tâlîmatnâmedir	-	-	1327 (1911)
315	İhtiraklı Tapalı Saplı El Humbaraları	-	-	1335 (1919)
316	İhtiyat Zâbit Namzedlerine Mahsus Tâlîmatnâme	-	-	1332 (1916)
317	İhtiyat Zâbitânı Kanunu	-	-	1329 (1913)
318	İkâzu'l-İhvân li-Desâ'isi'l-A'dâ'i vemâ Yektazihi Hâlû'z-Zaman	Tunus Kadısı Şeyh Ebu'l- Fidâ' İsmail es- Safâiyihî et-Tûnisî ez-Zeytûnî,	-	1331
319	İki Lambalı Alçak Frekanslı Evn 285 df Telefungen Müşeddidesinin Suret-i İstîmâli	Reşid Zeki	-	1341 (1925)
320	İktisad Tarihi	J.Conrad	-	1339-1923
321	İlm-i Emraz-ı Dahiliye-i Hayvanât-ı Ehliye	Samuel Abravanel	-	1333 (1917)
322	İlm-i Teşrih-i Tatbiki-i Hayvanât-ı Ehliye Birinci Cilt	Ahmed Hamdi	-	1332 (1916)
323	İltihâb-ı Ukadât-ı Lenfaiyye-i Dereniye ve Tedavi-i Şuaî	Şevki	-	1335 (1919)
324	İndehat Tâlîmnâmesi (Tüfek, Filinta, Hafif Makinalı Tüfek ve Tabanca)	Hamdi Mustafa	-	1339

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
325	İngiliz Ordusu Alâmet-i Farikaları	-	-	1331 (1915)
326	İngiliz Ordusu Sahra ve Seferiye Hidemâtı Nizamnâmesi	-	Hüsameddin	1333 (1917)
327	İngiliz Seferi Hizmet Tâlimnâmesi 1924 2. Cilt-Harekât	-	Mehmed Cemâl	1927
328	İngiliz Usûl-i Harbi	-	-	1334 (1918)
329	İngiliz-Mısır Kuvve-i Seferiyesinin İleri Harekâtı	P. Gordon	Âdil	1926
330	İngiltere Erkân-ı Harbiyesinin Vakt-i Harpteki Vezâifnamesi	-	Rahmi	1332 (1916)
331	Irak ve Suriye Ordusu	-	-	1341 (1925)
332	İran	Lord G. N. Curzon	-	1927
333	İran Hakkında Medhal	-	-	1334 (1918)
334	İran Hududunun Tahdidine Medar Olan Defter-i Hakani Kaydından İstinsah Edilmiş Defterler	Cevdet	-	1327 (1910)
335	İran Ordusu Tarihçesi	-	-	1326 (1910)
336	İran Tarihi Harb-i Umumide İran	General Percy Sykes	Mehmed Cemâl	1341 (1925)
337	İran ve Ordusu	Hüsameddin (Tugaç)	-	1927
338	İran'a Dair Askerî Raporlar Birinci Cilt Not: Mahrem İşaretlidir	-	-	1332 (1916)
339	İran'da İngilizler	Emile Lvzvr	Ömer Halis Bıyıklı Oğullarından (Bıyıkta)	1928
340	İranlılar İran'ın Etnoğrafi Vaziyeti, Akvam ve Kabailî	K. Smirnof	Nazmi	1928



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
341	İrkâb Zâbitinin Vezâifi Hakkında Tâlîmat	-	-	1334 (1918)
342	İrtibat ve İntikal Kutuları Tarifnamesi	Cemal	-	1341
343	İrtibat ve İntikal Kutuları Tarifnamesi	-	Cemâl	1341 (1925)
344	İslâhiye-Bahçe-Osmâniye Mıntıkası Gâvur Dağı Akşamı Mıntıkası Maraş-Elbistan ve Maraş-Göksün İstikametleri Hakkında Risale	-	-	1341 (1925)
345	İstihkâm ve Mühendis Muharebe Vesaiti	-	Ali Galib	1339 (1923)
346	İstiklâl Harbi Sıhî Raporu [336-337-338 Mudanya Mütarekesine Kadar]	-	-	1341 (1925)
347	İstikşaf Grupları	Miralay Lvar	-	1341
348	İşaret Flamalarıyla Muhabere Tâlîmnâmesi	-	-	1325 (1909)
349	İtalya Ordusu	-	-	1331 (1915)
350	İttihad-1 Kuvva: Marş. Askerî Musiki Bandoları Notası. No.4	Alber Belger	-	1332
351	İzmir, Aydın, Ayvalık ve Havalisinin Yunanlılar Tarafından İşgali ve Yunan Mezalimi Hakkında Makamât-1 Askerîyeden Mevrud Raporlar (1. Kitap) İzmir'in Yunanlılar Tarafından İşgaline Mûteallik Olarak Makamât-1 Askerîyeden Mevrud Raporlar (3 kısım)	-	-	1335 (1919)
352	İzmir, Aydın, Ayvalık ve Havalisinin Yunanlılar Tarafından İşgali ve Yunan Mezalimi Hakkında Makamât-1 Askerîyeden Mevrud Raporlar (3. Kitap) İzmir, Aydın ve Ayvalık Havalisi Yunan İşgali Hakkında Makamât-1 Askerîyenin Cem' Ettiği Vesaik	-	-	1335 (1919)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
353	Jandarma Efrâdının Kayd ü Kabulüne ve Terakkilerine Dair Tâlîmatnâme	-	-	1327 (1911)
354	Jandarma Elbise Nizamnâmesi	-	-	1327 (1911)
355	Jandarma Hesâb Memurlarının Suret-i Kabul ve İstihdam ve Terfilerine Dair Nizamnâmedir	-	-	1330 (1914)
356	Jandarma Nizamnâme-i Hümâyunu	-	-	1319 (1901)
357	Jandarma Nizamnâme-i Hümâyunu	-	-	1320 (1902)
358	Jandarma Nizamnâme-i Hümâyunu	-	-	1324 (1908)
359	Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi Nizamnâme	-	-	1332 (1916)
360	Kadro Tatbikat ve Seyahatleri ve Erkân-ı Harbiye Seyahatleri Tâlîmatnâmesi KA.T.Seya. 22	-	-	1341 (1925)
361	Kadro Tatbikat ve Seyahatlerinin Suret-i Tertib ve İdaresi Hakkında Amelî ve Nazari Muhtıra	Mehmed Nihad Bursalı	-	1341 (1925)
362	Kafkas Kılavuzu	Sergey İnisimov	Sadık	1926
363	Kafkasya ve Asya-ı Vusta ve Türkistan Vilayetleri Buhara ve Hiva Hanlıkları	-	-	1334
364	Kafkasya ve Türkistan	-	Nazmi	1334
365	Kaidesi 1,25 Metrelik Telemetre Tarifiyle Suret-i İstimâli	-	-	1334 (1918)
366	Kale Muharebatı Hakkında Tâlîmatnâme Müsvedde Hâlinde	-	-	1327 (1911)
367	Kale Topçu Efrâdına Mahsus Muhtıra	Yakub-Mehmed Fuad	-	1312 (1894)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
368	Kan (Cannes) Birinci Cilt	Alfred Von Schiieffen	Hasan Cemil	1327 (1911)
369	Kan (Cannes) İkinci Cilt	Alfred Von Schiieffen	Mehmed Nihad	1341 (1925)
370	Kan Eserine Ait Krokiler	-	Hasan Cemil	1328 (1912)
371	Kar Ayak Kızaklı Kıtaâtın Sevk ve İdaresine Mahsus Tâlîmatnâme Müsvedde Hâlinde	-	-	1333 (1917)
372	Karadeniz Rus Sevâhili	-	-	1331 (1915)
373	Karayolları Rehberi	-	-	1340 (1924)
374	Karayolları Rehberi Zeyli	-	-	1341 (1925)
375	Kaside-i Askerîye	Ali Ekrem (Bolayır)	-	1324 (1908)
376	Kastamonu Vilayeti Haritasıdır	-	-	1338
377	Kaya Gibi Metin: Marş: Askerî Musiki Bandoları Notası. No.2	Fritz Rektenvald	-	1332
378	Kırmızı Fesler	Ali Ekrem Kemal zade (Bolayır)	-	1324 (1908)
379	Kıta Mesaha Hidemâtı Müsvedde Hâlinde 1. Cilt	-	-	1927
380	Kıtaât, Müessesat ve Devair-i Askerîye Usûl-i Muhasebe ve Muamelât-ı Hesâbiyesine Dair Tâlîmatnâmeler 1-4	-	-	1340 (1924)
381	Kıtaât-ı Askerîye Nezdinde Hasbe'l-icab Bulunacak Hayvanât-ı Bakariye ve Ağnam ve Develere Tedirilmesi Lazım Gelen Ağdiye Mikdarına Dair Nizamnâmedir	-	-	1328 (1912)
382	Kıtaât-ı Askerîyenin Tâlîm ve Terbiye Muayenelerinin İcrasına Mahsus Tâlîmat ile Muayenelerin Suret-i İcrasına Dair Misalleri Havi Zeyldir	-	-	1326 (1910)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
383	Kıtaât-ı Havaiyeden Piyade Tayyareleri ve Piyade Balonları	Mehmed Şakir bin Feyzullah	-	1335 (1919)
384	Kıtaatta Müstahdem Esnâf-ı Askeriyye Hakkında Kanun-ı Muvakkat ve Nizamnâme.	-	-	1331
385	Kıyafet-i Askeriyye Kararnamesi	-	-	1340 (1924)
386	Kızıl Ordu ve Baltık Cumhuriyetleri Estonya, Litvanya, Letonya Orduları 2. Kısım	Tahsin İsmail	-	1339 (1923)
387	Kıçner ve Harp	Sir Georges Arthur	Sabit	1926
388	Kolordu ve Redif Müfettişlikleri ve Nizamiye ve Redif Fırkaları İdare Heyetlerinin Vezâifini Müşir Nizamnâme Müsvedde Hâlinde	-	-	1323 (1910)
389	Kolordularla Fırkalar ve Kilâ' Erkân-i Harbiyesinin Vezâif-Umumiye ve Müsterekeleri Hakkında Tâlîmat	-	-	1327 (1911)
390	Köprücülük Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde Kısım: 1-Nehirler Etrafında Muharebe 2-Çabuk Köprüler 3-Yardımcı Köprüler 4-Yardımcı Ağır Köprüler	-	-	1928
391	Krokilerde Kullanılacak İşaretler	-	-	1928
392	Kudüs-i Şerif ve Civarıyla Kudüs Tahkimatını Gösterir Haritadır	-	-	1337
393	Kumanda Kitabı	-	Hamdi Mustafa Mirgünlü	1334 (1918)
394	Kuva-yı Havaiye Rehberi	Muzaffer	-	1926

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
395	Kuvve-i Umumiyeler Hakkında Tâlîmat	-	-	1333 (1917)
396	Küçük Çaplı Mavzer Tüfenkleri	Mehmed Şevket	-	1311
397	Küçük Zâbit İhtiyat Mekâtibi Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1334 (1918)
398	Küçük Zâbit Mektebi ve Küçük Zâbit İbtidai Mektebi Nizamnâmesi	-	-	1326 (1910)
399	Küçük Zâbit Mektebi ve Küçük Zâbit İbtidai Mektebi Nizamnâmesi	-	-	1327 (1911)
400	Lehistan, Romanya ve Bulgaristan Orduları	Tahsin İsmail-A. Süleyman	-	1339 (1923)
401	Leyli Eytam İbtidai Askerî Mekâtibi Hakkında Tâlîmat-ı Muvakkate	-	-	1335 (1919)
402	Litvanya ve Korland da Alman Süvarisi	Von Pozek	Sami Sabit Paşa	1926
403	Liyej ve Namur Kalelerinin Sureti Zaptı	-	Mehmed Nihad	1334 (1918)
404	Mahfil: İlmî, Edebî, İçtimâî ve Şimdilik Şehrî Mecmuadır	-	-	1338
405	Makamât ve Kitaât-î Askerîye Muamelât-ı Tahririyesine Dair Tâlîmat	-	-	1331 (1915)
406	Makasçı, Manevra ve Baskıcılar Tâlîmatnâmesi	-	-	1328
407	Makineli Tüfek Ateşleri ve Ateş Kumandaları	-	Ömer Cemâl	1335 (1919)
408	Makineli Tüfek Bölüklerine Mahsus Endaht Nizamnâmesi	-	-	1325 (1909)
409	Makineli Tüfek Bölüklerine Mahsus Endaht Nizamnâmesi	-	-	1337 (1921)
410	Makineli Tüfenk Kıtaâtının Tecarib-i Harbiyeye İstinaden ve Bilhassa Makineli Tüfek	-	-	1333 (1917)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
	Malzemesinin Suret-i İstîmâli Nokta-i Nazarından Tâlîm ve Terbiyesi Hakkında Mütalaât			
411	Makineli Tüfenkler İçin Tayyare Nişan Tertibatının Kullanılmasına Dair Tâlîmat	-	-	1927
412	Makineli Tüfenklerde İstîmâl Olunan Nişan Kontrol Aletleri ve Tarama ve Kerte Tâlîmleri ve Kerte Levhaları ve Oda Cebhanesinden Suret-i İstifade	Ömer Cemâl	-	1334 (1918)
413	Makineli Tüfenklerle Usûl-i Endaht	Krkşmar	Emin Fuad Timur Zade	1335 (1919)
414	Maksim Makineli Tüfenginin İnkıta'ları ve Suret-i İzalesi	Ahmed Tevfik	-	1337 (1921)
415	Malulin-i Guzata Muavenet Heyet-i Merkeziyesi Tâlîmatnâme-i Dahilisi	-	-	1335 (1919)
416	Manevralarda Jandarma Vezâifi Hakkında Tâlîmat	-	-	1327 (1911)
417	Manevraların Suret-i İcrasına Dair Tâlîmat-ı Muvakkate	-	-	1330 (1914)
418	Manga	Von Liliyen Ştren	-	1338 (1922)
419	Manyeto	Salahaddin	-	1337 (1921)
420	Marş-ı Sultani	Guissepe Donizetti	-	1333
421	Matbaa-i Askerîye Kitap Fihristi	-	-	1341 (1925)
422	Matbaa-i Askeriyye Hakkında Tâ'limât-nâme	Ahmed İzzet		1334
423	Matbaa-i Askeriyye Hakkında Tâ'limât-nâme	Zıyaeddin		1337
424	Mecmûa-i Fünûn-i Askerîye	-	-	1326
425	Mecmûa-ı Askerî Tarih Kısmı	Alâaddin	-	1926

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
426	Mecmûa-i Askerîye Tarih Kısmı	-	-	1927
427	Mecmûa-i Askerîye Tarih Kısmı (Umdetü'l-Hakaik II)	-	-	1928
428	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 3, 5, 6, 7, 8, 9)	-	-	1335
429	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 12, 13, 14)	Erkân-ı Harbiye Umûmiyesi	-	1336
430	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 20-24 Ortak Sayı)	-	-	1337
431	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 37, 42)	-	-	1338
432	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 50, 51)	-	-	1339
433	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 53, 54, 55)	-	-	1340
434	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 58, 59)	-	-	1341
435	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 60, 61, 62, 63)	-	-	1926
436	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 65, 67)	-	-	1927
437	Mecmûa-i Askeriyye (Sayı 68, 69, 70)	-	-	1928
438	Mekkâri Tâlimnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1330 (1914)
439	Mekteb-i Âli-i Askerî Tedrisat Tâlimatı No. 1	-	-	1339 (1923)
440	Memâlik-i Ecnebiyyeye Tahsîle Gidecek Zâbitâna Âit Talîmât.	-	-	1327
441	Memâlik-i Harreye Sevk Olunacak Efrâd Hakkında İttihâz Edilecek Tedabir-i Sıhhiyyeye Dair Tâlîmat	-	-	1326 (1910)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
442	Memâlik-i Mahrusa-i Şâhâne Ehalisinden Mükellefiyet-i Askerîyeye Dahil Olupda Nizamen Kısım-1 Sâlide Kalacak Olan Efrâddan Haftada Bir Gün Tâlîm ile Mükellef Olanlara Mahsus Nizamnâmedir	-	-	1306 (1889)
443	Memâlik-i Osmâniye ve Karadağ Hududu	-	-	1307 (1890)
444	Memurîn-i Mülkiye ve Mâliyenin Seferberlikteki Vezâifini Mübin Tâlîmatın Beşinci Maddesine İlave	-	-	1327
445	Menzil Hidemâtı Nizamnâmesi Proje hâlinde	-	-	1327 (1911)
446	Memurîn-i Mülkiye ve Mâliyenin Seferberlik Esnasındaki Vezâifini Mübeyyin Tâlîmat	-	-	1327 (1911)
447	Mevad-ı Nariye ve İnfilâkiye Muhtırası	M. Azmi	-	1341 (1925)
448	Mevaiz ül-Cihad ved-Din li-Asâkir il-Müvahhidln Tashih Eden: Receb Vahyi	İzzet Elhac Hafız	-	1331 (1913)
449	Mevki-i Müstahkem ve Mevzi Muharebelerinde Muhabere Hututu ve Muhabere Merkezleri	-	Mehmed Ali	1341 (1925)
450	Mevzi Harbinde Müdafaa Def ve Tard	-	-	1337 (1921)
451	Mevzi İnşası Hakkında Kavaid-i Umumiye	İsmail Hakkı	-	1335 (1919)
452	Mevzi Muhaberatına Dair Tecrübeler	-	-	1332 (1916)
453	Mevzi Muharebatı	-	-	1334 (1918)
454	Mevzi Muharebatı Hakkında Sunûf-1 Muhtelifiye Mahsus Tâlîmatnâmelerden 2. Kısım-Vesait-1 Tenviriyeye	-	-	1332 (1916)



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
455	Mevzi Muharebeleri Hakkında Sunûf-ı Muhtelifiye Mahsus Tâlîmatnâmeler I. Kısım Mevzi İnşası Mahremdir Kaydını Taşır.	-	-	1332 (1916)
456	Mevzi Muharebelerinde Düşman Taarruzlarını Tard Hakkında Kavaid-i Umumiye	İsmail Hakkı	-	1335 (1919)
457	Mısır ve Ordusu	Yusuf Rıza	-	1330 (1914)
458	Milli Ordu Zafer Marşı	Besteleyen: Mehmed Ali Feridun	-	1338 (1922)
459	Mir'at-ı Şikeste	Nureddin Semin	-	1336 (1920)
460	Mitralyöz Endaht Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1328 (1912)
461	Motor Amelî ve Nazarî Şoför Rehberi	Salahaddin	-	1338 (1922)
462	Muahede-i Sulhiyenin Mevad-ı Umumiyesini ve Hangi Devaire Ait Olduğunu Gösterir Hulasa Cedveli	-	-	1336 (1920)
463	Muayene ve İmtihan Nizamnâmesi I. Kısım Seyyar Topçu Sınıfına Mahsus	-	-	1318 (1900)
464	Muhâberât-ı Kâle	Muhammed Emîn	-	-
465	Muhabere Tabiyesi ve Tatbikatı	Şemseddin	-	1926
466	Muhafaza-i Asayiş ve Emniyete Memur Kuvve-i Müsellahanın Suret-i Hareketlerine Dair Tâlîmatnâmedir	-	-	1326 (1910)
467	Muhafaza-i Asayiş ve Emniyete Memur Kuvve-i Müsellahanın Suret-i Hareketlerine Dair Tâlîmatnâmedir 3. Baskı	-	-	1327 (1911)
468	Muharebat-ı Berriye Kavânîn ve Adâta Mûteallik Nizamnâme	-	-	1327 (1911)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
469	Muharebe	-	-	1327 (1911)
470	Muharebe Arabası, Tayyare, Topçuluk ve Zehirli Maddeler Hakkında Bilinmesi ve Efrâda Öğretilmesi Lâzım Gelen Malûmat	-	-	1927
471	Muharebe Gazileri ve Vesait ve Tedabir-i Tahaffuziye ile Gaz Hastalığının Mebhas ül-Emraz ve Tedavisi	Fuad Kâmil Muallim	-	1333 (1917)
472	Muharebe Gazlerinden Korunma Malzemesinin Hazar Vaktinde Muhafaza ve Bakımına Dair Tâlîmat Müsvedde Hâlinde	-	-	1927
473	Muharebe Gazlerinden Korunma Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1927
474	Muharebe Gazlerinden Korunma Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 2. Baskı	-	-	1928
475	Muharebe Gurubunun Muharebesi	M. Şoke	A. Yümni	1927
476	Muharebede Efrâd ve Zâbitânın Endaht, Emniyet ve Keşf Hidemâtına Ait Kavaid-i Amelîye	-	-	1328 (1912)
477	Muharebede Tabur	-	S. Niyazi	1926
478	Muhtasar Usûl-i Defteri 2. Baskı	-	Süleyman Asaf	1304 (1887)
479	Muhtasar Vezâif-i Fenn-i Baytariyye Nakliye Küçük Zâbit Mektebi Talebelerine Mahsus	Remzi	-	1334 (1918)
480	Muhtelif İrkâb ve İhraç İstasyon ve İskelelerinde Bulunacak Sevk Komisyonlarının Vezâifine Dair Tâlîmat Mahremdir Kaydını Taşır	-	-	1328 (1912)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
481	Muhtelif Sınıflar İçin Fennî Hizmetler Talimnâmesi	-	-	1927
482	Muhtelif Sınıfların Birlikte Sevk ve Muharebesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1926-1928
483	Mukavemet-i Ecsam ve Mûvazenet-i Tersimiye 1. Cilt	(Mehmed) Fikri Muallim ve Mühendis	-	1338 (1922)
484	Musul-Şam: Ba İrade-i Seniyye-i Cenab-ı Padişâhi Süleymaniye Cami-i Şerifi Civarında Kain Sarahane-i Amire İttisalinde Mukaddemce İnşasına Mübaşeret Olunarak Saye-i Umran-Vaye-i Hazret-i Mülûkanede Bu Kere İkmal Olunmuş Olan Matba-i Askerîyenin Dahilini İrae Eder Resmidir			1299
485	Musul-Van ve Musul-Haleb Seyahatleri	Yusuf Rıza	-	1331 (1915)
486	Muvakkat İngiliz Süvari Tâlîmnâmesi Muharebe Kısmı	-	Cemâl	1341 (1925)
487	Muzika Bölükleri Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1327 (1911)
488	Mübareze Arabaları [Zırhlı Otomobiller ve Tanklar]	-	Necmeddin	1339 (1923)
489	Müdafaa Hakkında Konferans	-	-	1334 (1918)
490	Mükâfât İ'ânât-ı Nakdiye ve Tevdi'at Hakkında Lâhika	-	-	1330
491	Mükellefiyet-i Askerîye Kanun-i Muvakkati Mükellefiyet-i Askerîye Kanunu	-	-	1332 (1914)
492	Mülkiyet Nehcinin Vehc-i Tekâmülü	Haşan Edib Serdengeçti Zade	-	1339 (1921)
493	Münâcât-ı Hazret-i Mevlânâ	Ahmed Remzi Akyürek	-	1336

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
494	Münakaşatın Tarzı İcrası ve Mukavelenamelerin Usûl-i Tanzimi Hakkında Bazı Mütalâatı Havi Tâlîmatnâme	-	-	1340 (1924)
495	Müntahabat[dan] Ferahfeza Faslı	Tertib ve Tashih Eden: Kemeñçeci Haşan Fehmi	-	-
496	Müntahabat[dan] Şevk Efza Faslı	Tertib ve Tashih Eden: Kemeñçeci Haşan Fehmi	-	-
497	Münteffî ve Daimî Temevvücât ile Telsiz Telgraf ve Telefon	-	-	1341
498	Müttefikin ile Bulgaristan Arasında Mün'akid Nöyyi Muahedesinin Askerî Kısmı	-	-	1338 (1922)
499	Nakliye Tâlîmnâmesi	-	-	1331 (1915)
500	Nazarî ve Sınaî Elektrik Hakkında Amelî Dersler	M. Hardy	Şemsi	1928
501	Neşriyat-ı Askerîye Tâlîmatnâmesi	-	-	1339 (1923)
502	Nişancılık ve Tahmin-i Mesafe ile Binicilikde Akran ve Emsaline Tefevvuk Eden Piyade ve Süvari ve Topçu Efrâd ve Küçük Zâbitânına Mahsus Olmak Üzere Kabul Edilen Mükâfat Alâmetleri Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1328 (1912)
503	Numuneler <sup>18</sup>	-	-	1330
504	Nümuneler (Osmanlı Güç Derneklerine Ait)	-	-	1330 (1914)
505	Ordu Marşı; Askerî Musiki Bandoları Notası. No.5	Hakkı Bey	-	1332

18 Aynı eser not eklenmiş haliyle listede mevcuttur.

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
506	Ordu Sıhhiye Müfettişleri ve Kolordu ve Fırka Sertabibleri ve Kıtaât Etibbası Vezâifine Dair Nizamnâme	-	-	1327 (1911)
507	Ordu Sunûf-ı Muhtelif Müfettişleri Vezâifi Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1339 (1923)
508	Ordu ve Donanmada Telsiz Telgraf Usûl-i Muhaberesine Dair Tâlîmatnâme	-	-	1340 (1924)
509	Orduda Ecnebi Dillerinin Öğrenilmesine Dair Tâlîmat	-	-	1926
510	Orduda Emrazı Sariye-i Hayvaniyeye Ait Zâbitâ-i Sıhhiye Tâlîmatnâmesi	-	-	1328 (1912)
511	Orduda İlim ve İrfan Teşkilâtı ve Gençliğin Askerliğe İhzarı Usûlleri	-	-	1339 (1923)
512	Orduda Taaruz Fikrinin Takviyesi	Hüseyin Hüsnu Emir	-	1341
513	Orduda Terfiat	-	-	1334 (1918)
514	Ordugâh İnşası Tâlîmnâmesi	-	-	1326 (1910)
515	Ordumuzda Terakki Umdeleri	Ahmed Sedad (Paşa)	-	1340 (1924)
516	Orduya Arzihâl	Mustafa Fevzi	-	1331 (1915)
517	Ordu-yı Hümâyun Hidemât-ı Sıhhiye-i Hazariye Nizamnâmesi Kısım: 1 Hidemât-ı Hazariye Teşkilât-ı Umumiyesi	-	-	1330 (1914)
518	Ordu-yı Hümâyunda Mehter Takımlarının Teşkiline Dair Tâlîmatnâme	-	-	1333 (1917)
519	Ordu-yı Hümâyunlar Topçu Müfettişlerinin Vezâif-i Esâsiyelerini Muhtevî Tâlîmatdır	-	-	1307? (1891)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
520	Ordu-yı Hümâyunun Muamelât [Muhaberat]-1 Tahririyesine Dair Tâlîmat Harbiye Dairesi Kavânîn Kısmı	-	-	1330 (1914)
521	Orman Hariklarına Karşı İttihâzı Lazım Gelen Tedâbire Dâ'ir	-	-	1333
522	Osmanlı Sahne-i Harplerinde Piyade Mevzilerinin İnşası Hakkında Nikat-1 Esâsiye	-	-	1333 (1917)
523	Osmanlı Seyr-i Sefain İdaresi Acentelerinin Salahiyet ve Vezâifine Mûteallik Tâlîmatnâmedir	-	-	1332 (1916)
524	Osmanlı Seyyar Matbahlarına (Mutfaklarına) Mahsus Tâlîmatnâmedir Harbiye Nezareti Levazımat-1 Umumiye Dairesi	-	-	1332 (1916)
525	Osmanlı ve İngiliz Ordularına Mensub Hasta ve Mecruh Üseray-1 Harbiyenin Mübadelesine Dair Şerait	-	-	1334 (1918)
526	Otomobil Alet ve Muhtelif Parçalarının Türkçe İsimlerini Gösterir Tarifnamedir	-	-	1926
527	Otomobil Hidemâtı	-	-	1338 (1922)
528	Öküz Arabalı Kollara ve Cer Müfrezelerine Ait Tâlîmat	-	-	1332 (1916)
529	Piyade Bölüğünün Tâlîm ve Terbiyesi Hakkında Tâlîmat	-	-	1330 (1914)
530	Piyade Efrâd ve Kıtaâtının Tedris, Tâlîm ve Terbiyesine Ait Müfredatlı Program	-	-	1326 (1910)
531	Piyade Endaht Mektebinin Hidemât Programı	-	-	1327 (1911)
532	Piyade Endaht Tâlîmnâmesi	-	-	1337 (1921)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
533	Piyade Keşif Kolu	-	Hamdi Mustafa (Mırgünlü)	1334 (1918)
534	Piyade Sınıfının Münfebid Tâlîm ve Terbiye Programı	Asım paşa	-	1926
535	Piyade Tâlîmnâmesi	-	-	1328 (1912)
536	Piyade Tâlîmnâmesi (1340 tarihli) Müsvedde Hâlinde	-	-	1340 (1924)
537	Piyade Tâlîmnâmesi (1926 tarihli) Müsvedde Hâlinde	-	-	1926
538	Piyade Tâlîmnâmesi (1926 tarihli) Müsvedde Hâlinde 2. Baskı	-	-	1926
539	Piyade Tâlîmnâmesinin Dördüncü Kısım Müsvedde Hâlinde	-	-	1328 (1912)
540	Piyade Tâlîmnâmesinin Dördüncü Kısım Müsvedde Hâlinde	-	-	1337 (1921)
541	Piyade Topçuluktan Ne Bilmelidir	Trekîye	Ahmed Cevad	1926
542	Piyade Zâbitân ve Küçük Zâbitânın Tâlîm ve Terbiyesi	-	-	1328
543	Piyadenin Muharebe Tâlîm ve Terbiyesi	Abdurrahman Nafiz		1341 (1925)
544	Piyadeye Mahsus Hidemât-1 Dahiliye Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde 2. Kısım	-	-	1327 (1911)
545	Piyadeye Mahsus Hidemât-1 Dahiliye Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde 2. Kısım	-	-	1332 (1916)
546	Piyadeye Mahsus Süngü veya Kasaturalı Tüfenkle Mübareze Tâlîmnâmesi	-	-	1325 (1909)
547	Plevne Müdafaası	(Mahmud) Talat	-	1927

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
548	Projektör Tâlîmatnâmesi 1. Kısım: Projektörlerin Suret-i İstîmâli	-	-	1338 (1922)
549	Pusula ve Pusula ile Seyri Havaî Usûlleri	Tank Ali	-	1339 (1923)
550	Redif Debboyları Kanunnâme-i Hümâyunu	-	-	1302 (1886)
551	Rehnümâ-yı Kavâbil	Kâtibzâde, Mehmed Nuri el-Birgivî	-	1297
552	Resm-i Tazim Tâlîmatı	-	-	1928
553	Risalet ül-Besmele	Ahmed Nazif Naim Zade	-	1341 (1925)
554	Rubu Dairenin Esas ve Usûl-i Tersimi	Ahmed Ziya (Akbulut)		1339 (1921)
555	Rubu Dairenin Suret-i İstîmâli	Ahmed Ziya (Akbulut)		1339 (1921)
556	Rus Esaretinden Firar Eden 16. Hanower Dragon Alayı 21. Sahra Tayyare Bölüğü Rasitlerinden Mülazım Hertvolu ile Avusturya ve Macar 41. Erst Herzog Ojen Piyade Alayı Mülazımlarından Dr. Muzaffer Rays'ın Raporu	-	-	1334
557	Rus Kızıl Ordu ve Donanmasının Tensîki	-	-	1334 (1918)
558	Rus Muvakkat Süvari Tâlîmnâmesi	-	Sadık	1926
559	Rus Ordusunun Teşkilatı Seferiyesine ve Usûl-i İstihkâmiyesiyle Harbine Müteallik Malûmatı Mücmeyi Camidir	-	İhsan	1330 (1914)
560	Rus Tüfenklerine Mahsus Tarifname Esliha Tecrübe ve Muayene Heyeti	-	-	1334 (1918)



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
561	Rus-Leh Seferi	-	Hüseyin Rahmi Babaeskili	1341 (1925)
562	Rusya'dan Mevsuk Malûmat	-	-	1334 (1918)
563	Rusya'yı Tanıyan Bir Zat Tarafından Rapor	-	-	1333 (1917)
564	Sabit ve Mütéharrîk Elektrik Muhavvileleri, Elektrik Mesaha Aletleri	-	Reşid Zeki	1341 (1925)
565	Sahra İstihkâmâtı Tâlîmnâmesi	-	-	1326 (1910)
566	Sahra İstihkâmâtının Tekâmül ve İnkişafı	Ali Galib	-	1339 (1923)
567	Sahra Köprücülüğü Tâlîmnâmesi	-	-	1330 (1914)
568	Sahra Mevazının İnşası Hakkında Muhtıra	-	-	1332 (1916)
569	Sahra Şimendüfer İnşa ve İşletme Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1332 (1916)
570	Sahra Tahkimat Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1926-1927
571	Sahra Tahkimatı ve Hidemât-ı Fenniyesi	Rober Normand	Mahmud Belîğ	1341 (1925)
572	Sahra Tahkimatına Dair Tecarib-i Harbiye	-	-	1331 (1915)
573	Sahra Topçu Endaht Tâlîmnâmesi	-	-	1310 (1892)
574	Sahra Topçu Endaht Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1334 (1918)
575	Sahra Topçu Endaht Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 2. Baskı	-	-	1339 (1923)
576	Sahra Topçu Endaht Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde Tayyare Endaht Kısmı	-	-	1336 (1920)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
577	Sahra Topçu Seri Ateşli Tâlîmnâmesi 5. Kısım Muayene Nizamları ve Resm-i Geçidler, Resm-i Tâzimler	-	-	1326 (1910)
578	Sahra Topçu Tâlîmnâmesi	-	-	1312 (1894)
579	Sahra Topçu Tâlîmnâmesi Tâdilâtı Kısım: 4	-	-	1330 (1914)
580	Sahra Topçusu, Ağır Topçu, Dafi-i Tayyare Toplar, Bomba Topları	-	-	1337 (1921)
581	Sahra ve Ağır Sahra Bataryalarının Asrî Cer ve Nakil Vasıtalarıyla Teçhizine Dâir Tedkik Ve Mütâla'alar ve Zeyl	S. Niyâzi	-	1928
582	Salnâme-i Askerî 1308	-	-	1308
583	Salnâme-i Askerî 1326	-	-	1326
584	Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmâniye 1313	-	-	1313
585	Sansür Tâlîmatnâmesi	-	-	1330 (1914)
586	Sa'y ve Tettebbu' (Edirne Matbaa)	-	-	-
587	Seferberlikte Cihet-i Askerîyece Vaziyet Edilecek Emvâl-i Gayr-ı Menkule Hakkında Kanun	-	-	1332 (1916)
588	Seferde Hidemât-ı Sıhhiye Nizamnâmesi	-	-	1326 (1910)
589	Seferde Zâbitân ve Efrâd Zayıatının Suret-i Kayd ve Tahkiki İçin Kıtaât, Hastahaneler ve Ahz-i Asker Şubeleriyle Harbiye Nezareti Sıhhiye Merkez İstihbarat Kaleminin Vezâifine Dair Tâlîmat	-	-	1332 (1916)
590	Seferi Karargâhlarda Hidemât-ı Erkân-ı Harbiye	Hüseyin Hüsnu Emir	-	1337 (1921)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
591	Seferiye Nizamnâmesi	-	-	1332 (1916)
592	Selman-ı Pâk Meydan Muharebesi Ktesifon ve Zeyli 9-19 Teşrin-i Sâni 1331 21 Teşrin-i Sani-1 Kânun-ı Evvel 1915	Mehmed Emin	-	1337 (1921)
593	Seri' Ateşli Cebel Topçu Tâlîmnâmesi 2. Kısım	-	-	1326 (1910)
594	Seri' Ateşli Sahra Topçu Tâlîmnâmesi 1. Kısım Yaya Tâlîm	-	-	1325 (1909)
595	Seri' Ateşli Sahra Topçu Tâlîmnâmesi 4. Kısım Muharebe	-	-	1330 (1914)
596	Seyyar Mutfakların Tabiye Nokta-i Nazarından Suret-i İstîmâli Hakkında Tâlîmat	-	-	1332 (1916)
597	Seyyar Topçu Tâlîmnâmelerine Zeyl	-	-	1326 (1910)
598	Sıcak Hava Cereyaniyle Tathir Fırını	-	-	1332
599	Sıhhiye Hidemâtı	V. Hofman	Hüseyin Hüsnu Emir	1337 (1921)
600	Sıhhiye Zâbitânı Hidemât Çantası	Hüseyin Hüsnu Emir	-	1336 (1920)
601	Simârû'l-Esmâr (Terceme-i Kelîle ve Dimne)	Alâaddin Ali Çelebi b. Sâlih el-Vâsi'î el-Filibevî	-	1256
602	Sis Ta'biyesi	Vural	-	1341
603	Sorde Süvari Kolordusunun Vakayı-i Tarihiyesi	Bvşeri	Sami Sabit Paşa (Karaman)	1341 (1925)
604	Suların Tasfiyesi Hakkında Tâlîmat	-	-	1327 (1911)
605	Sulb Müvellid Ül-Humuza ve Müvellid Ül-Humuza Müvellidi	-	-	1335 (1919)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
606	Sunûf-1 Merbutanın Sevk ve İdare ve Muharebesi	-	-	1338 (1922)
607	Sunûf-1 Muhabere Katod Lambaları	-	Reşid Zeki	1341 (1925)
608	Sunûf-1 Muhtelif Kıtaâtı Beynindeki İrtibata Ait 28 Kânun-ı Evvel 1917 Tarihli Tâlîmatnâme	-	Necmeddin	1338 (1922)
609	Sunûf-1 Muhtelif Tâlîmnâmeleri Miftahı Matbaa-i Askerîye Marifetiyle Neşr Olunan Muharebe Namındaki Mecmuaya Mahsustur	-	-	1327 (1911)
610	Sunûf-1 Muhtelifinin Kâffesi Hakkında Mer'î Tüfenk, Filinta ve Hafif Makineli Tüfenk ve 0.8 Modeli Tabanca, 18 Modeli Makineli Tabanca Endaht Tâlîmatnâmeler	-	Hamdi Mustafa (Mîrgünlü)	1339 (1923)
611	Süleyman Paşa Muhakemesi 1293 Osmanlı-Rus Muharebesinden	-	-	1928
612	Süleyman Paşa Ordusunun Balkandaki Harekâtı 1293-1294 Osmanlı Rus Harbinin Plevne'nin Sukutundan Sonraki Netice-i Kat'îye Devresinde	Ali Fuad	-	1340 (1924)
613	Süvari Binicilik ve Tatbikat Mektebi Vezâifi ve Hidemât-ı Dâhiliyesine Dair Tâlîmatnâme	-	-	1340 (1924)
614	Süvari Bölüğünün Tâlîm ve Terbiyesi Hakkında Tâlîmat	-	-	1330 (1914)
615	Süvari Endaht Tâlîmnâmesi	-	-	1326 (1910)
616	Süvari Endaht Tâlîmnâmesi	-	-	1331 (1915)
617	Süvari Hidemât-ı Fenniye Tâlîmnâmesi Tahrib Kısmı	-	-	1326 (1910)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
618	Süvari Muharebe Meseleleri	Brandt	Sami Sabit Paşa (Karaman)	1341 (1925)
619	Süvari Sınıfına Mahsus Edvar-ı Tâlîmiye ile Bu Devirlerde Tâlîm ve Terbiye ve Tedrisin Suret-i Cereyanını ve Muayenelerin Usûl-i İcrasını ve Zâbitâna Ait Vezâifi Havi Programdır	-	-	1327 (1911)
620	Süvari Sınıfının Münferid Tâlîm ve Terbiye Programı	Süvari Müfettişliği	-	1927
621	Süvari Tâlîmi Nizamnâmesi	-	-	1328 (1912)
622	Süvari Tâlîmnâmesi 1. Cilt	-	-	1308 (1891)
623	Süvari Tâlîmnâmesi 2. Cilt	-	-	1308 (1891)
624	Süvari Tâlîmnâmesi	-	-	1315 (1897)
625	Süvari Tâlîmnâmesi	-	-	1325 (1909)
626	Süvari Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1341 (1925)
627	Süvariyanaya Mahsus Silah Tâlîmnâmesi	-	-	1315 (1897)
628	Şakuli Telemetrenin Tarifnamesiyle Usûl-i İstîmâli	-	-	1333 (1917)
629	Şark Cephesi Alman Cenub Ordusu Kumandanı Graf Von Bvtmer Tarafından Kitaâta Tamimen Tebliğ Olunan Bazı Evamir Tercümelere	-	-	1332 (1916)
630	Şark Şehit Yavruları Tarafından Verilen Müsamerelelerin Marş ve Şarkılı İbretleri	-	-	1339 (1923)
631	Şehitler Sırtı Destanı	Ömer İbrahim Oğlu	-	1332 (1916)
632	Şerhu'l-Kebâ'ir	İsmail Hakkı Bursevî, İsmail Hakkı b. Mustafa el-Bursevî el-Celvetî	-	1257

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
633	Şınayder Fabrikası Mamulâtı 7.5 Santimetrelik Yunan Cebel Toplarına Mahsus Tarifname	-	-	1340 (1924)
634	Şimendüfer Hareket Bölüklerinin Acemi Efrâdına Mahsus Risaledir	-	-	1326 (1910)
635	Şimendüfer Kıtââtı Tarafından Tesis Olunacak Geniş Demiryol Hututunun Kısım-i Tahtani İnşaatına Mahsus Muhtıra	-	-	1329 (1913)
636	Şimendüferlerde Telefon Hidemâtı Nizamnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1338 (1917)
637	Şüheda ve Saire Evlâdının Leylî Mekâtib-i İdadiye-i Askerîyeye Kayd ve Kabulü Hakkında Nizamnâmedir	-	-	1331 (1915)
638	Şüheda Vesaire Evlâdının Leylî Mekâtib-i İdadiyye-i Askeriyyeye Kaydü Kabulü Hakkında 20 Zilkade Sene 1333 ve 16 Eylül Sene 1331 Tarihli Nizamnâmenin Birinci Maddesini Muaddel Nizamnâmedir	-	-	1331 (1915)
639	Şvarçloze Makineli Tüfenginin Tertibatıyla Suret-i İstîmâline Dair Tarifname	-	-	1332 (1916)
640	Taarruz Hakkında Konferans	-	-	1334 (1918)
641	Taarruz ve Müdafaada Manganın Sevk ve İdaresi	-	Cemâl	1341 (1925)
642	Tabiiyet-i Osmâniye Kanunnâme-i Hümâyununun Altıncı Maddesi Sureti	-	-	1333 (1917)
643	Tabiye Efkârının Tekâmülü	Lucas	Mehmed Sami	1926
644	Tahrib Tâlîmnâmesi (Haziran 1927 Tarihli) Müsvedde Hâlinde	-	-	1927

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
645	Tahrib Danelerinin İhtiraklı Tapa ile ve Ağır Toplarla Endahtinde Nazar-ı Dikkate Alınması Lâzım Gelen Hususat	-	-	1333 (1917)
646	Tahrib Tâlimnâmesi	-	-	1326 (1910)
647	Takımın Muharebesi	Abdurrahman Nafiz Paşa	-	1928
648	Takvim-i Sâl 11 Receb 1339-22 Receb 1340	Hüseyin Hilmi Müneccim Başı	-	1339 (1921)
649	Takviye Edilmiş Piyade Alayında Tabiye Meseleleri	Offenevorte	Kemal Uhrili	1926
650	Takviye Olunmuş Piyade Tabur ve Alayı İçin Yeni Tabiye Meseleleri ve Hâlleri	Von Haufel	Rasim	1926
651	Tâlim ve Terbiyeden Gaye	-	-	1329 (1913)
652	Tank Muharebesi	Hüseyin Hüsnü Emir	-	1337 (1921)
653	Tarihte Osmanlı Neferi	Ahmed Refik (Altınay)	-	1331 (1915)
654	Taşra İlaşe Komisyonları Muamelat-ı Kaydiyesine Dair İzahname	-	-	1333 (1917)
655	Tatbikat ve Manevralarda Hakem Hidemâtı 2. Baskı	Erkân-ı Harbiye-i Umumiye	-	1928
656	Tayyare Keşfi	Ahmed Midhat	-	1339 (1923)
657	Tayyare Talebelerine Muhtıra	-	-	1335 (1919)
658	Tayyareler Üzerine Endaht İçin Muvakkat Tâlimatnâme	-	-	1331 (1915)
659	Tedariki Vesait-i Nakliye-i Askerîye Kanunnâmesi	-	-	1306 (1889)
660	Tedarik-i Vesait-i Nakliye-i Bahriye Kanunu	-	-	1332 (1916)
661	Teftişler ve Tenkidler Hakkında Tâlimat	-	-	1330 (1914)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
662	Teftişler ve Tenkidler Hakkında Tâlîmatnâme	-	-	1340 (1924)
663	Tekerlek Kemerî Tarifnamesi	-	-	1334 (1918)
664	Telefon Kıtaâtının Hat İnşa ve Muhabere Rehberi	Cavid	-	1339 (1923)
665	Telefonlar Hakkında Malûmatı Umumiye	Memduh		1333 (1917)
666	Telgraf Kıtaâtı Tedrisat-1 Nazariye Rehberi	-	-	1332 (1916)
667	Telli Muhabere Hidemâti Müsvedde Hâlinde 2-İnşa ve İşletme	-	-	1926
668	Telli Muhabere ve Sunûf-1 Muhtelif Kıtaâtının Muhabere Teçhizat-1 Seferiye Nizamnâmesi	-	-	1339 (1923)
669	Telsiz Lambası	Reşid Zeki	-	1341 (1925)
670	Telsiz Telgraf	-	Şemseddin	1341 (1925)
671	Telsiz Telgraf, Telsiz Telefon, Telemekanik Hakkında Ders Kitabı	Zıyaeddin	-	1333 (1917)
672	Telsizle Muhabere Tâlîmnâmesi	-	-	1928
673	Temel İnşaatı İnşaat Dersleri 10. Kısım	Prevost	Rıfat	1928
674	Terhis Tâlîmatnâmesi	-	-	1334 (1918)
675	Tersim Cedvelleri	Hüseyin bin Hacı Osman	-	1333 (1917)
676	Tertib-i Sâni Elifbayı Cedit 4. Baskı	Ahmed Nazif	-	1336/1339 (1920)
677	Teshin ve Tenvir Hidemâti Hakkında Konferanslar	Levi	Ferid	1926
678	Teskereci ve Muavin Teskercilerin Vezâif-i Umumiye ve Suret-i İstihdamlarına Dair Tâlîmnâme	-	-	1326 (1910)



-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
679	Teşkilat-ı Sıhhiye Nizamnâmesi	-	-	1326 (1910)
680	Teşkilat-ı Sıhhiyede Harp Tecrübeleri	-	Tahsin İsmail	1339 (1923)
681	Tevhid Sahra Telefonu Tarifnamesi	-	-	1333 (1917)
682	Tombaz Köprücülük Tâlîmnâmesi	-	-	1325 (1909)
683	Tombaz Köprücülük Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde	-	-	1334 (1918)
684	Top ve Mermi Sadaiyatı ve Ses ile Mevzi Tayini Aletleri	Ernest Tesklangon	Reşid Süreyya	1928
685	Top ve Mühimmatın Muamelesi Hakkında Mukarrerat ve Umûr-ı Esâsiye-i Mühimme Hülasası	-	-	1334 (1918)
686	Topçu Tâlîmatnâmesi Müsvedde Hâlinde 14 Sahil Topuyla Tâlîm	-	-	1927
687	Topçu Atış Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 1-Mevad-ı Müveccihe-Yaya Tâlîm ve Terbiye	-	-	1341 (1925)
688	Topçu Atış Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 2-Tayyare ve Balon Tarassudıyla Atış	-	-	1926
689	Topçu Atış Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 4-Atış Tatbikatı	-	-	1927
690	Topçu Atış Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 5-Hususi Tesirler ve Hava Tesirleri	-	-	1927
691	Topçu Endaht Tâlîmnâmesi Zeyli Tayyareye Endaht Kısmı Müsvedde Hâlinde	-	-	1336 (1920)
692	Topçu ile Tayyarenin Beraber Çalışması Hakkında Kavaid-i Umumiye	-	İsmail Hakkı	1335 (1919)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
693	Topçu Malzeme-i Harbiyesinin Muhafazaları ve Hüsn-i Hâlde Tutulmaları Hakkında Tâlîmat	-	-	1330 (1914)
694	Topçu Sınıfının Münferid Tâlîm ve Terbiye Programı	-	-	1928
695	Topçu Sınıfının Tâlîm ve Terbiyesine Dair Tâlîmatnâme	-	-	1340 (1924)
696	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [1] Mevad-ı Müveccihe, Taya Tâlîm ve Terbiye	-	-	1341 (1925)
697	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [1] Mevad-ı Müveccihe, Taya Tâlîm ve Terbiye	-	-	1928
698	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [2] Koşulmamış Topla Tâlîm A	-	-	1341 (1925)
699	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [2] Koşulmamış Topla Tâlîm B	-	-	1927
700	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [2] Koşulmamış Topla Tâlîm	-	-	1926
701	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [3] Koşulmamış Topla Tâlîm	-	-	1928
702	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [3] Koşulmamış Topla Tâlîm	-	-	1927
703	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [4] 11,12,13	-	-	1928
704	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde [5 A] 14 ve 17 Çap santimetrelik Krup obüsleri	-	-	1927
705	Topçu Tâlîmnâmesi Müsvedde Hâlinde 6 16 Muharebe Tâlîm ve terbiyesi	-	-	1926

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
706	Topçu Tâlimnâmesi Müsvedde Hâlinde Muharebe Tâlîm ve terbiyesi	-	-	1928
707	Topçu Tayyarecisinin Vazife ve Fa'aliyeti	-	Ahmed Midhat	1339 (1923)
708	Topçu Tensîkatına Dair Nizamnâmedir	-	-	1306 (1889)
709	Topçunun Muharebe Tâlîm ve Terbiyesi	Bosser	Ömer Lutfi	1340 (1924)
710	Topçunun Sureti Umumiyyede İstihdamı	-	-	1334 (1918)
711	Topçuya Mahsus Hidemât-ı Dahiliye Nizamnâmesi 2. Kısım Müsvedde Hâlinde	-	-	1327 (1911)
712	Toprak Telgrafı, Arend Merkezi ve Siper Telsiz Telgrafı	-	Mehmed Ali	1340 (1924)
713	Toprak, Hava, Su Telgrafları ve Dinleme ve Mukabil Tedbirler, Gizli Telgraf ve Gizli Telefon	Şemsi	-	1927
714	Trablus Garb İçin Zâbit Muhtırası	-	Şevki	1328 (1912)
715	Tüfenklerin Muhafaza ve Tathirine Dair Tâlîmatnâme	-	-	1326 (1910)
716	Türk İli Kış ve Dağ Ahvali	Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Coğrafya Encümeni	-	1927
717	Türk Ordusu Silah Rehberi ve Şartnamesi	-	Abdurrahman	1341 (1925)
718	Türk Verdün'ü Gazi Ayıntab (Anteb)	M. Abadie	Necmeddin	1339 (1923)
719	Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Nizamnâme-i Esasi ve Dahilisi	-	-	1338 (1922)
720	Türkiye'de Beş Sene	Liman Von Sanders	Heyet	1337 (1921)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
721	Umdetü'l-Hakayik	Süleyman Paşa		1928
722	Umdetü'l-Hayit: Tuna Şarki Ciheti Muharebatı	-	-	1928
723	Umum Askerî Mütেকaidin ve Eytam ve Erâmîlî Kanunnâme-i Hümâyunu	-	-	1324 (1906)
724	Umum Kolordu Mıntıkları Dahilinde İnşa Olunacak Mebani-i Mütenevvia-i Askerîye İçin İstûmâl Olunacak Malzeme ve Tatbik Olunacak Tarzı İnşa Hakkında Tarifât-ı Umumiye'dir	-	-	1341 (1925)
725	Usûl ve Adâb-ı Muaşeret	-	-	1327 (1911)
726	Üç Risale Bir Risale Şeklinde Kanaat-i İmaniye Yolları, Kitap ve Sünnet emirleri, İlahiyat ve Nasayih-i Dinîye Manzumesi	Mehmed Hayri Şeyh İbn-i Mehmed Nazif	-	1336/1338 ? (1920)
727	Üçüncü Fransız Ordusunun Mukabil Taarruzu	-	-	1339
728	Üçüncü Kolordu'nun Birüssebi' Muharebesinden Bir Gün Evvelki 30 / 10 / 1333 Vaziyeti Gösterir Krokidir (3. Kolordu Kumandanının Raporuna Merbut Krokiden Kopya Edilmiştir)	-	-	1337
729	Üseray-ı Harbiye ile Sivil Üseraya Dair İngiltere Hükümeti ile Hükümet-i Osmâniye Beyninde Mün'akid İtilafname	-	-	1334 (1918)
730	Vakt-i Hazarda Etıbbay-ı Askerîyenin Erkân Ümera ve Zâbitân ve Mensubîn-i Askerîye ile Ailelerinin ve Efrâd-ı Askerîyenin Tedaisi Hususundaki Vezâifine Dair Nizamnâme	-	-	1327 (1911)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
731	Vakt-i Seferde Hidemât-ı Sıhhiye Hakkında Tâlîmat Proje Hâlinde	-	-	1327 (1911)
732	Vakt-i Seferde Hidemât-ı Sıhhiye Nizamnâme-i Hümâyunu	-	-	1318 (1900)
733	Vakt-i Seferde İnşa Edilecek Şimendüfer Hututu Güzergâhının Suret-i Tayini İçin Muhtıra	Vehbi	-	1329 (1913)
734	Van, Bitlis Vilâyetleri Askerî İstatistiği	J. Mayeski	Mehmed Sadık	1330 (1914)
735	Vezaif-i Asâkir-i Sıhhiye	-	-	1319 (1901)
736	Veba Esbabı, Arazı ve Mücadelesi	Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi	-	1333 (1917)
737	Veba Tâlîmatı	Terbiye Nezâreti, Sıhhiye Dairesi	-	1335
738	Vesait-i Tayeran	Hazım Şakir	-	1341 (1925)
739	Yakından Muharebe Vezaifi Bölük, Takım, Manga, Nöbetçi, Keşif Kolu ve M.T. ler İçin	Mihahelles-Gantser	Emin Fuad Timur Zade	1335 (1919)
740	Yakından Muharebe Vesaiti Meyanına Dahil Müteşehhib Zıyalı Projektör Takımı	-	Ali Galib	1335 (1919)
741	Yanya Müdafaası	Emin Paşa	-	1927
742	Yaya Kıtaâtın Harpte Tâlîm ve Terbiyesine Dair Tâlîmnâme Müsvedde Hâlinde	-	-	1337 (1821)
743	Yemendeki On Dördüncü Kolordu ile Hicaz Fırkasına ve Necd ve Fizandaki Kıtaât-ı Askerîyeye Tayin Olunacak Sunûf-ı Muhtelif Ümera ve Zâbitânının Suret-i Tayin ve Müddet-i İstihdamlarına Dair Kanun Suretidir	-	-	1327 (1911)

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
744	Yeni Mükellefiyet-i Askerîye Kanununun Suret-i Tatbikine Dair Tâlîmatdır	-	-	1330 (1914)
745	Yeni Türk Alfabeti-İmlâ ve Tasrif Şekilleri	Dil Encümeni	-	1928
746	Yıldırımın Akıbeti	Ahmed Sedad Paşa	-	1927
747	Yunan Asyay-ı Sugra Ordusu Kumandanı General Papulas'ın Hatıratı	Papuias General	-	1927
748	Yunan Fecayine Mûteallik Aydın Vilayetinin Beynelmilel Tahkik Heyetine Verilmek Üzere Topladığı Vesaik-i Resmîyeye Müstenid Hulasa	-	-	1335 (1919)
749	Yunandan Müktenem Fransız İmâli Topların Tarifnamesi	-	-	1340 (1924)
750	Zâbitân ve Efrâd Namlarına Gönderilen Emanâtın Suret-i Tesellüm ve Teslimini Mübeyyin Tâlîmatnâmedir	-	-	1331 (1915)
751	Zâbitân ve Efrâd Namlarına; Gönderilen Emanâtın Suret-i Teslim ve Tesellümünü Mübeyyin Tâlîmatnâmenin Beşinci ve Dokuzuncu Maddelerinin Tâdil ve Tezvili	-	-	1331 (1915)
752	Zâbitân-ı Sıhhiyenin Vakt-i Hazarda Mülkiye Memuriyetlerinde Bulunmalarına Hangi Şerait Tahtında Müsaade Edilebileceğine Dair Nizamnâme	-	-	1325 (1909)
753	Zâbitânın Terfi-i Rütbe Kanunnâmesi	-	-	1326 (1910)
754	Zâbitin Harp Çantası 3. Baskı	Mehmed Nihad	-	1341 (1925)
755	Zamanımız Muharebatının Muhtelif Safahatında Telsiz Mevkilerinin Meydana	Fedetoff	Yakub	1927

-	Eser Adı	Müellif	Mütercim	Basım Yılı
	Çıkarılması ve Muhaberenin Mürakaba Usûlü			
756	Zamanımızda Topçu	Halil Kemal	-	1927
757	Zamanımızda Usûl-i Harp Kısım-1 Evvel Sevkulceyş	Victor Derrecagals	Rıza Paşa	1306 (1889)
758	Zaviye Tâdil Kavisleri Tarifnamesi 2. Baskı	-	-	1339 (1923)

### Sonuç

İçinde bulunduğu çağa ayak uydurmak adına düzenli olarak kendini geliştiren ve dönüştüren Türk ordusu, faaliyetlerini aksatmadan sürdürebilmek için kendi içinde Tâlîmatnâme, Kanunnâme, Tâlîmnâme, Nizamnâme vb. yayınlar üretmiştir. Bu noktada ordunun basım faaliyetleri için bir matbaa gereksinimi oluşmuştur. Bu ihtiyaç, Matba'a-i Askeriyye'nin ortaya çıkmasına vesile olmuş ve matbaa, birtakım süreçlerden geçerek ordunun ihtiyaç duyduğu basım işi için aktif olarak görev almıştır.

Matbaanın 1840-1928 yılları arasındaki basım faaliyetlerine baktığında, Almanya, Fransa ve İngiltere gibi batılı ülkelerle ilişkiler kapsamında birçok eser ürettiği görülmektedir. Bunlar, ordunun düzenlenmesi, modernize edilmesi gibi önemli konularda yapılan iş birliğinin yansımaları olarak değerlendirilebilir. Sağlıktan eğitime; harekâttan coğrafyaya kadar birçok konuda eser basılması, Türk ordusunun kendini yenilemeye ve gelişime açık olduğunun bir göstergesidir. Literatürde, Matba'a-i Askeriyye'nin yayımladığı eserlerin toplam sayısına dair bir bilgi bulunmamaktadır. Bu çalışmada 1840-1928 arası dönemde matbaanın 758 adet eser yayımladığı tespit edilmiş ve araştırmacılara bu hususta bir farkındalık kazandırılmıştır.

Bu çalışma, özellikle Türk askerî tarihi üzerine araştırma yapacaklara kaynak tespiti noktasında fayda sağlamaktadır. Aynı zamanda Matba'a-i Askeriyye'nin yayımladığı eserleri değerlendirme bölümünde yer alan, eserlerin hangi alanlarda ve konularda yoğunlaşmış ve seyrekleştiği hususu, bu alanda çalışma yapmak isteyen ve konu arayan araştırmacılar için önem arz etmektedir.

## EXTENDED ABSTRACT

In the 19th century, publishing life in the military field in the Ottoman Empire was more in recession compared to the civilian realm. The perception of threat and the security of the military, military publication was restricted. This matter later led to the printing of military publications at Matba'a-i Askeriyye. As the amount of works printed by this institution increased, it became necessary to record each one of them. Since the bibliographies of the works were published in the 1920s-1930s, there was no attempt to revise and give a framework about the updates. The main purpose of this study is to create a bibliography of the works printed by the printing house until 1928. In this study, this date was chosen because it represented the year of transition to Latin letters.. This study was created by examining Atatürk University Library Seyfettin Özege Collection, Istanbul Research Institute Library, Istanbul Metropolitan Municipality Atatürk Library, Istanbul University Library, Marmara University Library Rare Works Collection, National Library, National Defence University Land War College Rare Works Collection, Turkish Historical Society Library, Turkish Grand National Assembly Library and Turkish Manuscripts Institution Presidency Database. In addition, the Ottoman Archives in Turkey was used. Matba'a-i Askeriyye is not only a printing house but also a state institution with a historical background. In addition to military publications, there were also printing activities such as calendars and arms certificates. In the evaluation section of the study, the works printed in Matba'a-i Askeriyye are criticised based on the relationship between year and quantity, the countries they are related to, their subject distribution, types of military classes and authors. The first work printed in Matba'a-i Askeriyye is dated to 1840. From this year until 1909, a few works were printed in the this house. The number of works has increased since that period. The number of the editions of the works is shown graphically in the study. The number of artifact increased and decreased sometimes. This situation can be attributed to various reasons such as the outbreak of war, earthquake and the renovation of the printing house. Some of the works printed in Matba'a-i Askeriyye were related to the armies of different countries. Some other works published on subjects such as the military organization, operational style and military history of the related countries are translated and some are copyrighted. There are studies on the armies of Germany, France, England, Iran, Greece, Bulgaria, Azerbaijan and Iraq. When we look at the subject distribution of the works, it is seen that the majority of the works included the subjects of operations, battles, wars and campaigns. Various instructions and decrees were issued for the



modernisation of the army. These can be considered as the reflections of the cooperation on important issues such as the organization and modernization of the army. The works generally belonged to the military classes such as artillery, infantry, cavalry and gendarme. Information about the authors of the works is also given in the study. The author in the most works (19) is Mehmed Nihad Bursalı. Ali Galib and Hamdi Mustafa (Mirgünlü) were the next names. They published each six works. The bibliography of the works is given in the last part of the study. The table is designed depending on the alphabetical order of the titles in the Seyfettin Özege Catalogue. Researchers can easily access the book they are looking for if they check the first letter of the relevant work name in the table. All the details mentioned above, especially the titles of the works, were added to the table by preserving the original version of the works in the catalogs. In other words, errors in the names of some books, such as spelling and translation mistakes, were not consciously corrected. With this method, the aim was to prevent the difficulties that researchers who wanted to access the works.. If the names of these works were arranged according to today's spelling rules, no successful results could be obtained in catalogue searches. 758 artefacts were totally identified. The publication of works on many subjects ranging from health to education, from operations to geography indicates that the Turkish army is open to reform and development. This study is especially useful for those who will conduct researches on the Turkish military history at the point of identifying sources. At the same time, the section on the evaluation of the works published by Matba'a-i Askeriyye, in which areas and subjects the works are detected, is important for those who want to work in this field and are looking for a subject.

## KAYNAKÇA

### 1. Arşiv Belgeleri:

**a. (BOA) Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi**

C. AS. (Cevdet, Askerîye), 438/18230.

ML.EE.M. (Maliye Nezareti Emlak-i Emiriye Müdüriyeti), 1341/6.

ŞD. (Şura-yı Devlet), 672/12; 632/5.

Y.A.RES. (Yıldız, Resmî Maruzat), 112/34.

### 2. Kütüphaneler ve Veri Tabanlar:

Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi Seyfettin Özege Koleksiyonu.

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesi.  
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı.  
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi.  
Marmara Üniversitesi Kütüphanesi Nadir Eserler Koleksiyonu.  
Millî Kütüphane.  
Millî Savunma Üniversitesi Kara Harp Okulu Nadir Eserler Koleksiyonu.  
Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi.  
Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi.  
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Veri Tabanı.

### 3. Telif Eserler:

- Beydilli, Kemal, *Türk Bilim ve Matbaacılık Tarihinde Mühendishâne- Mühendishâne Matbaası ve Kütüphanesi (1776-1826)*, İstanbul: Eren Basımevi, 1995.
- Borlat, Barış, “Bursalı Mehmed Nihad Bey’in Askerî Tarih Yazıcılığı Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, *Türk Savaş Çalışmaları Dergisi*, II/2, (2021), 117-136.
- Doğan, Ayhan, Sadık Çetin ve Emrah Berkant Patoğlu, “Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Osmanlı’da Bir Kıtık Türü: Kâğıtsızlık, Kâğıtsızlığın Etkileri ve Matbaa-i Amire Müdürü İsmail Hamit Bey’in Faaliyetleri”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 50, (2020), 303-323.
- İhsanoğlu, Ekmeleddin, Ramazan Şeşen, M. Serdar Bekar ve Gülcan Gündüz, *Osmanlı Askerlik Literatür Tarihi*, ed. Ekmeleddin İhsanoğlu, C. I-II, İstanbul: İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA), 2004.
- Karaman, Mehmet Ali, *II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Askerî Matbûatı ve Siyasi Hayat-taki Rolü*, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi, 2017.
- Küçükalioğlu Özkılıç, Sema, *1894 Depremi ve İstanbul*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2015.
- Matba'a-i Askeriyye Hakkında Ta'limât-nâme*, İstanbul: Askerî Matbaa, 1334.
- Mete, Ali Serdar, “Tüccarzade İbrahim Hilmi'nin Osmanlı Askerî Literatürüne Katkısı”, *Turcology Research*, 74, (2022), 371-381.
- Naci Efendi, *Balkan Savaşı'nda Edirne Kuşatması'na Ait Harp Ceridesi*, çev. Hülya Toker, İstanbul: Alfa Yayınları, 2012.
- Özege, M. Seyfettin, *Eski Eserlerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu*, I-V Cilt, İstanbul: Fatih Yayınevi Matbaası, 1971.
- Şirin, Veli, *Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye Ordusu ve Seraskerlik*, İstanbul: Tarih ve Tabiat Vakfı, 2002.
- Yazıcı, Nesimi, “Matbuat Tarihimiz ve Kamu Yayıncılığı Üzerine Özlü Bir Değerlendirme”, *Din ve İnsan Dergisi*, III/6 (2023), 1-26.

Zeki Paşa, *1912 Balkan Harbi'ne Ait Hatıratım (Orjinal Metin ile Birlikte)*, çev. Halit Fesih Kalkan, İstanbul: Milenyum Yayınları, 2013.

#### 4. Online Kaynaklar

<https://archive.org/details/dulturk?sort=-downloads>

[https://saltresearch.org/discovery/search?vid=90GARANTI\\_INST:90SALT\\_VU1](https://saltresearch.org/discovery/search?vid=90GARANTI_INST:90SALT_VU1)

# EKLER



Ek-1: Matba'a-i Askeriyye'nin Süleymaniye Külliyesi içerisindeki yeri (Sol Üstte).